

Published and distributed under Permit (No. 789) authorized by the Act of October 6, 1917 on file at the Post Office of Boston, Massachusetts. By order of the President A. S. Burselen. POSTMASTER GENERAL. Tel. So. Boston 2408.

SANDARA

AMERIKOS LIETUVIŲ TAUTINĖS SANDAROS LAIKRAŠTIS

The Lithuanian Weekly "SANDARA" Published by the Lithuanian National League of America. K. J. PAULASKAS Sec'y and Business Mgr. YEARLY SUBSCRIPTION RATES: In the United States ..... \$2.50 To Foreign Countries ..... \$3.00 "SANDARA" 327 E Street, Boston 27, Mass. ONE CENTAL

No. 10

So. Boston, Mass., Kovo (March) 8 d., 1923m.

Metai X

Priešų Pramanytos Žinios

LENKAI PEREJO DEMARKACIJOS LINIJĄ.

Lenkai Plėšia Lietuvos Kaimus

LIETUVIAI NEINA DEMARKACIJOS ZONON.

25 Sužeisti

PLĖSIMAI DUSSELDORFE.

PRIEŠŲ PRAMANYTOS ŽINIOS.

KAUNAS, vasario 27 d. Jokių vokiečių savanorių Lietuvos kariuomenė, nei partizanų būriuose nėra. Taipgi nėra jokių su lenkais derybų Smalininkuose, kaip Lenkų Žinių Agentūra iš Varšavos skelbia. (L.I.B.)

LENKAI PEREJO DEMARKACIJOS ZONĄ.

KAUNAS, vasario 23 d. (Elta). Lenkų 41 pulkas vasario 20 d. perėję demarkacijos liniją užėmė Seinų rajone Račbalėnais, Hilnymejerą, Janoslavą, Holnyvolmerą ir Dišničą. Pranešta Tautų Sąjungai. (L.I.B.)

LENKAI PLĖŠIA LIETUVOS KAIMUOSE.

KAUNAS, vasario 23 d. (Elta). Vasario 27 naktį lenkai su dviem kulkosvaidžiais įsiveržė ir apiplėšė Malėtus, 25 kil. už demarkacijos zonos musų pusėje. Vasario 26 d. apiplėšė Liškėvą ir Sabaliavą. (L. I. B.)

LIETUVIAI NEINA DEMARKACIJOS ZONON.

KAUNAS, vasario 23, (Elta). Lenkų kariuomenė šiaurės demarkacijos linijos Varėnos rajone tebelaiško Podkamien, ir Dmítrovką. Kitur ramu. Musų kariuomenė, nei civilė administracija, niekur neutralės zonos nepaėmė. (L. I. B.)

PLĖSIMAI DUSSELDORFE.

Pereito sekmadienio rytą 15 ar 20 ginkluotų plėšikų įsiveržė į kabaretą Dusseldorfe ir apiplėšė kelis šimtus svečių. Vokiečiai kaltina prancuzus už tas betvarkes Essen'e, nes išviję iš miesto vokiečių policiją, prancuzai paliko miestą plėšikų malonei. Ginkluotos bedarbių minios plėšia įvairius miesto dalis. Bedarbių skaitlius visoj Ruhr'o apylinkėje kasdien didėja. Anglies iškasma tik 20 ar 15 nuosimtis to, kiek budavo iškasama prieš prancuzus įsilažymą.

ŽYDŲ ATSTOVAI GRĮŽO SEIMAN.

KAUNAS, vasario 28 d. (Elta). Vasario 27 d. Seime jau vėl dalyvauja visi trys žydų atstovai, kurie buvo išstoję neva dėl Seimo Rinkimų Įstatymo mažumų nenaudon interpretacijos. (L. I. B.)

LIETUVIAI NESITARIA SU RUSAIS BENDRAI PULTI LENKUS.

Iš Paryžiaus specialiu kabeliu buvo pranešta New York Times, kad Lietuvos valdžia veda derybas su Čičerinu, kad puolus kartu su lietuviais lenkus. Elta tai užginčija:

KAUNAS, vasario 28. (Elta). Žinios apie Lietuvos Atstovo Sovietų Rusijoje, p. Baltrušaičio politines derybas neteisingos. (L. I. B.)

LENKAI NELIAUJA UZPULDINĖJE LIETUVIUS.

KAUNAS, kovo 2 d. (Elta). Vasario 26 d. Lenkai puolė Liškėvos bažnytkaimį Lietuvos pusėje; du gyventojai užmušta, trys sužeista. Vasario 28 d. puolė sargybas Dolgeninkuose, Lietuose, ir Leipunuose musų teritorijoje. Vienas lenkas užmuštas. Lenkai dar puolė sargybas ties Sapiežiškiais, Poviesninkais ir Agradninkais musų teritorijoje. Susišaudymuose du lenkų kareiviai nukauta, trys paimta nelaisvėn. Taipgi paimta nelaisvėn Koknaro dvare musų teritorijoje du lenkų kareiviu 41 pulko. (L.I.B.)

KIPRAS PETRAUSKAS IR SODEIKA ŽADA ATVYKTI AMERIKON.

VASINGTONAS, II-28. (L. I. B.). Žiniomis iš Kauno šį pavasarį žadą atvykti Amerikon Lietuvos Valstybinės Operos atstovai: Operos Direktorius, p. Sodeika, ilgas metus gyvenęs Amerikoje, ir p. Kipras Petrauskas, Lietuvos Operos organizatorius. Liet. Inf. Biuras.

NUZUDYTAS UŽ SAVO KUDIKIO UŽMUSIMĖ.

BELLEFORTE, PA., kovo 5 d. Šiandie nužudė elektrikinėje kedėj Rockview kalėjime Lloyd Smith'ą, už užmušimą jo kudukio 1920 m. balandžio mėnesyje. Smith iki pat galo tvirtino, kad jis tyčia nežudė savo kudukio.

KALTIMAMA UŽ UZMUSIMĖ MOTERIES STREIKE.

PITTSBURGH, PA., kovo 5 d. Šiandie čia pastatyti prieš teisėmą D. J. Riley ir Edward Mannison, deputų-šerifai kaltinami žmogžudyste — už užmušimą Mrs. Fanny Sellins, angliakasių unijos organizatorės, užmuštos streike Breckinridge, 1919 m., rugpjūčio 26 d.

25 SUŽEISTI.

COLUMBUS, GA., kovo 4 d. Dvidešimts penki žmonės sužeisti, didžiama jų iš Columbus ir Fort Benning, kad anksti šį rytą nušoko nuo bėgių geležinkelio Central of Georgia traukinys Nr 3 ties Mizell stotim. Nė vienas pavojingai nesužeistas.

H. S. NEW NAUJAS PAŠTO PERDETINIS.

WASHINGTON, D. C., kovo 5 d. Harry S. New priėmė prisiėką kaipo Suv. Valstijų postmaster-general, t. y. vyriausioji šalies

pašto galva. Jis užima Hubert Work'o vietą. Work bus vidurinių veikalų departamento galva.

SUDEGĖ SKAITYDAMA MALDAKNYGE.

LYNN, MASS. Winnifred Mack, 70 metų amžio, skaitė maldaknygę maldas savo virtuvėje, 32 Elizabeth St., kad šalia jos eksplodavo kerosino lempa ir padegė jos drabužius. Kad ji buvo viena ruime, tad nebuvo kam jos gelbėti, ir ji sudegė. Kaimynai pamatė liepsną per jos langą atėjo su pagelga, bet jau rado ją negyvą ant grindų, su atskleista maldaknyge šalia jos.

\$2,475,700,000 AMERIKOS ISKASČIŲ.

WASHINGTON, D. C. Pagal apskaitliavimą Senato vadu, Suvienytų Valstijų valstybinės išlaidos šiais fiskaliais metais, pasibaigiančiais birželio 30 d., bus \$2,475,700,000, t. y. ant kiekvieno Amerikos gyventojų galvos pareina po \$22.20. Tai yra mažiausias išlaidos nuo prieškarinių laikų. Apskaitliavimai 1924 m., kurie prasidės nuo liepos 1 d., išlaidų paduoda \$2,286,513,000, t. y. da daugiau sutapinimų.

RADIJINĖS AKYS.

MADRIDAS. Ispanų laikraštyje yra aprašyta du jaunikai, kurie turi nepaprastą akis: jie du gali matyti per geležį, varį, matinį stiklą, bet negali matyti per porcelaną ir per popierą.

VOKIEČIAI PERSERGSTI PASAULI.

BERLYNAS, kovo 1 d. Šiandie Vokietijos valdžia formaliai persergėjo kitas valdžias, kad Ruhr'e yra pavojinga padėtis, iš kurios gali kilti daug nesmagumų. Vokiečiai sako, kad nepasitenkinimas Ruhr'e paeina iš prancuzų plėšimų ir grumojimų. Vokietija mano, kad Ruhr'e neužilgo kils sumišimai, ir dėlto jie laiko reikalą persergėti svieta.

VOKIEČIAI KRAUSTYSIAI I RUSIJĄ.

RYGA. Vokietija steigia amunicijos dirbtuves Rusijoje ir rengiasi prie sekančios karės — tokios žinios čion pasklidė. Vokietijos mokslininkai išranda daug visokių nuodingų gazų, daug baisesnių už tuos, koki buvo vartojami praėjusioje karėje.

Rygos vokiečiai sako, kad prancuzai bus paliktos kasyklos prie Reino ir Ruhr'e, ir kad vokiečiai pulkais kraustysis į Rusiją, kur steigs dirbtuves, kasyklas ir bankas ir prisirengs prie naujos karės, apie kurią dabar visa Vokietija kalba.

SKILMAS PAS BOLŠEVIKUS.

MASKVA. "Pravdoje" pasirodė Lenino straipsnis, nurodantis pavojų nesutarimo komunistų partijoje, įpač tarp miesto ir kaimo. Bucharinas rašo tuo pačiu klausimu.

Iš Maskvos per Rygą pranešama, kad komunistų partija skilo į tris grupes, Viena grupė su Leninu varo ekonominę politiką, antra grupė su Bucharinu reikalauja griežtos politikos, su kokia komunistai pradėjo 1917 m. Tre-

čioji grupė — karingųjų komunistų su Trocki ir Zinovjevu prysakyje.

RUSSIJA SVEIKINA LIETUVĄ.

Russijos užsienių ministeris Čičerin išsiuntė Lietuvos valdžiai pasveikinimą, kad Lietuva vasario 16 d. šventė savo nepriklausomybės penktąsias metines sukaktuves.

PRANCUZIJA NORI SUSIARTINTI SU ITALIJA.

PARYŽIUS, kovo 3 d. Prancuzija visokiais budais stengiasi susiartinti su Italija ir padaryti su ja kokias tvirtas sutartis. Daugelis laikraščių ir vienos, ir kitos šalies pritaria tokiam susitarimui. Prancuzija desperatiškai kimba prie Italijos dėlto, kad ji kas kartas labiau pykstasi su Anglija. Vienok į jokios šalies parlamentus da neįnešta sumanymo link kokio nors didesnio susitarinimo.

MASKVOS KALINIAI.

Paskiausiomis žiniomis dabar Maskvos devyniuose kalėjimuose yra 2,012 arestantų — 1,268 vyrai ir 744 moters.

PETROGRADO PRAMONĖ.

"Torgov. Prom. Gazeta" praneša, kad dabar Petrograde yra 507 pramoninių vietos su 80,228 darbininkais.

GRAŽINA VOKIEČIAMS TURTA.

WASHINGTON, D. C. Senatas priėmė tiesą, pagal kurią bus sugrąžintas turtas tiems vokiečiams Suv. Valstijose, kuriems jis buvo konfiskuotas karės metu. Vienok grąžins tik tas turtas, kurs nepervirsija \$10,000.

LIETUVOS ŽINIOS

KAUNAS.

Vasario 16 d. šventė. V. L. G. Komitetas, kaip ir kitais metais, taip ir šįmet imasi iniciatyvos ruošti Vasario 16 d. iškilmes. Tuo reikala kviečiami įvairių organizacijų, politinių partijų ir grupių valstybinių ir mokslo įstaigų atstovus pasitariti š. m. vasario mėn. 10 d. 10 val. Seimo rumuose kamb. Nr. 14.

ADV. F. J. BAGOČIUS.

Iš Amerikos rašo kompozitoriui Naujalui, kad pastarasis sudarytų komitetą gablesnių lietuvių moksleivių šelpimui ir prižada gausią amerikiečių paramą.

KAUNAS.

"Aušros" šventei ruošti Komitetas vasario 2 d. pripažino, kad patogiausia tos šventės apvaikščiujimas pritaikinti kovo 4 d. (šv. Kazimiero šventei). Be paskaitų žadama rupintis išleisti "Aušros" komplektai ir "Aušros" veikėjų albumas. Geistina būtų, kad tos šventės apvaikščiujimu užsiimtu visa Lietuva.

Kadangi Mažoji Lietuva "Aušros" gyvenime atliko nemažą rolę tai "Aušros" 40 metų sukaktuvėm duodasi suglausti su Klaipėdos susidėjimo švente. Be kitų sumanymų gal gera būtų paminėjimui išleisti "Aušros"

jubilėjinės pašto markės.

Nors "Lietuvos žinios" Nr. 5 kvieste kvietė švesti, bet iki šiol didelio pritarimo nematyt. Tik provincija (Kedainiai ir kt.), girdėt, rengiasi škilmingai tą dieną apvaikščioti, Kaunas lyg tyli.

KAUNO MIESTO ŠAMATA.

1923 m. išneš apie 2,500,000 Litų. Vieno medicinos ir sanitarijos skyriaus apskaityta apie 450,000 litų.

MIEGO LIGA KAUNE.

Jau ir Kaune užregistruota tos ligos keletas atsitikimų. Tai ne nauja liga. Ji žinoma taip seniai, kaip influenza (gripas), bet neištirta dar gerai. Svarbiausias visiems tokiems ligoniams simptomai — noras miegoti. Bet pradžioj kiekvieną užmigusį ligonį lengva esti iš miego pabudinti. Dažniausia ši liga prasideda galvos skaudėjimu, apatija prie visa ko, o už kelių dienų ligonis ima daug miegoti ir darosi sunku jį išbudinti. Kuno temperatūra gali būti pakilusi, o gali būti ir visai normali. Tai yra smegenų liga. Be abejonės, ta liga užkrečiama, nes gydytojams pavyko apsigrdinti beždžiones ir kitus gyvulius, įskėpijus jiems tos ligos diegų. Ligos mikroba dar ligišiol nesurasta. Ją reikia priskaityti prie influencos (gripo) ligų. Ta liga pavojinga, nes buna ir mirties atsitikimų, dažnai po ligos pasilieka paraližų, galvos skaudėjimų ir kt. Dabar ši liga persergama gana lengvai.

Ek. KALVARIJA. Aplink Suvalkus gyventojai labai dejuoja dėl sunkumų, kuriuos užkrovė jiems Lenkų valdžia: kariuomenėn daug esą paimta vyrų, iš kaikiurių namų net po 3 vyrus, dažniausia namieje palikta tik vienas senas tėvas. Visiems išėjusiems kariuomenėn vyrams reikia iš namų duoti drapanos; kurie arčiau stovi, tai ir maisto šaukiasi, nuolat reikia jiems siųsti. Tarnybos laikas kariuomenėje 3 metai.

Ek. LIUBAVAS. Ties Liubavo sausio 30 ir 31 dd. lenkų kareiviai, perrėdyti civiliais rubais, skaičiuje 40 žmonių, puolė kaimą Salaperaugiai, bet musų milicijos buvo atmušti. ("Liet. žinios")

MAŽOJI LIETUVA.

Iš svetimų nedaug naudos. Ek. PAGĖGIAI. Dar iš senų laikų čia prigabenta įvairių svetimtaučių valdininkų, kurių tikslas buvo vokiečiai šį kraštą. Lietuviams sukilus ir paėmus krašto valdžią į savo rankas, daugelis tokių žmonių spruko į Vokietiją, dalis gi pareiškė norą tarnauti naujai valdžiai.

Vokiečiai valdininkai ir iki šiol lietuvių savo bendradarbius visai niekina. Jie iki sukiliimo gaudavo be algos dar 30% už tai, kad jie gyvena šiame krašte.

SMUKLININKAI IR KONTRABANDININKAI NEPATENTINTI.

Ek. LAUKSARGIAI. Čia buvo

nepakenčiamai girtuokliaujama. Bet, kai sukilėliai valdžią paėmė į savo rankas, tuoj visi svaičiai pardavinėti buvo griežatai uždrausta. Smuklininkai dabar neteko pelno. Kontrabandininkai, gabenantieji spiritą į D. Lietuvą, sukilėlių gaudomi ir baudžiami. Baudžiami taip pat ir tie, kurie tą spiritą, neatsižvelgdami į draudimą, pardavinėja kontrabandininkams ar šiaip vietiniams asmenims.

Tie ponai nepatenkinti naująja valdžia. Šilutės komendantas irgi uždraudė pardavinėti svaigalus.

GIRTI PRANCUZAI IŠDAUŽĖ APIE 60 LANGŲ.

E. KLAIPĖDA. Sekmadienio naktį keliolika girtų prancuzų jurininkų Klaipėdoj Malkų gatvėje išdaužė daugiau per 60 paprastų ir parados langų. Užtai dabar prancuzų laivai sustojo marių viduryj. Sukilėlių vyriausias vadas uždraudė svetimų karo laivų jurininkams supirkinėti Klaipėdoj maistą, nes pastaromis dienomis daros per tai brangybė ir maisto stoka. Darbininkai buvo iš karo vado jau kelis kartus tokio įsakymo reikalavę. Sausio 29 d. Santarvės komisiškai apie tai pranešta raštu.

HEIMATBUNDO MITINGAS.

TILŽEJE sausio 28 d. buvo bundininkų mitingas, pirmininkavo profesorius Kuršat. Referatus skaitė asesoris Sinnhuber ir kun. Vronka. Protestavo prieš lietuvių sukilimą, prieš "Tilžės Keleivio" tendenciją ir reikalavo grąžinti Klaipėdą Vokietijai. Jie kaltina prancuzus už nelaikymą pažadų ginti kraštą iki paskutinio vyro.

DVARININKAI VARO LIETUVIUS DARBININKUS.

E. LAUKSARGIAI. Šios apylinkės dvarininkai varo nuo darbo dirbančius pas juos lietuvius. Dažnai juos išveja be užmokescio. Vargšų skundai dar ne visuosmet turi pasisekimu, nes šalies valdymo aparatas nėra dar visai sutvarkytas ir negali visų tu prasikaltėlių pasiekti.

Dvarininkai — vokiečiai sako, kad jie gali pasisamdyti sau vokiečių darbininkų, kurie ne tik juos dirbs, bet reikalui esant ir jų teises ginsią. (Sukilimą rengia? Red.)

Dabartinė valdžia per daug jau nuolaidi prieš tokius tvarkos neprietelius.

Į SAVANORIUS STOJA IR UŽNEMUNĖ.

Ek. PAGĖLIAI. Ateina savanorių net iš anapus Nemuno, iš Tilžės krašto. Iš sukilėlių burių dygsta disciplinuoti batalionai.

AUKOS KLAIPĖDOS LIETUVIAMS.

Ek. TELŠIAI. Sausio 28 d. padaryta Klaipėdos lietuviams remti aukų rinkliavos Varniuose, Luokėje, Žarėnuose, Kalvarijoje, Godunave, Alsėdžiuose, Plungėje, Eigirdžiuose. Žmonės prijaucia ir gausiai aukoja. Surenkama šimtai litų. Mitinguose pritaria Klaipėdos lietuvių darbam.

A.L.T.S. REIKALAI

NAUJI NARIAI ĮSTOJO Į
A. L. T. SANDARĄ.

Prie 36 kp., Pittsburgh, Pa.:
Antanas Križius,
Jonas Paseckas.

Prie 43 kp., Pittsburgh, Pa.:
Kazys Milvidas,
Povilas Miceikas,
Vincas Daugėla,
Pranas Kazakevičius,
Pranas Mauras,
Juozas C. Astrauskas.

Prie 46 kp., Hartford, Conn.:
Petras Labanauskas,
Antanas Makunas.

Prie 74 kp., Bristol, Conn.:
Vaclovas Tiškevičius,
Antanas Rupeika,
C. P. Kvedaras.

DVI NAUJOS A. L. T. SAN-
DAROS KUOPOS.

Pasidaruojant gerb. S. K. Grišui ir V. F. Andriuliui, West Side Chicagoje liko suorganizuota nauja Sandaros kuopa, kuriai numerį skiriame 80. Prie šios naujos 80 kp. prisirašė sekanti mūsų vienminčiai:

Vaclovas Brazauskas,
Mikas Meldažis,
Antanas Bučas,
Jurgis Savickas,
Bronius Linkauskas.

Kuopos Valdyba išrinkta sekanti: pirm. B. Linkauskas, 2203 W. 23-rd Pl.; užr. rašt. V. Brazauskas 2217 W. 23-rd Pl., išd. M. Meldažis 2242 W. 23-rd Pl.

Gi, kovo 4 d. Hudson, Mass. Sandaros Sekretorius-Adm. K. J. Paulausko ir buvusio vicepirm. A. J. Gotauto prakalbėse taipgi liko suorganizuota nauja Sandaros kuopa, kuriai numerį skiriame 81. Prie šios naujos 81 kuopos prisirašė sekanti mūsų vienminčiai:

Pranas Mikšta,
Stasys Tatarunas,
Edvardas Barauskas,
Andrius Soslavicius,
Stasys Trakimas,
M. Kuduruskas.

Tad varde Amerikos Lietuvių Tautinės Sandaros, sveikinu šias dvi naujas kuopas, ir pilnai pasitikime, kad šie du nauji mūsų idėjos draugų būreliai stovja į mūsų eiles bendrai darbuotis Tėvynės labai žymiai padidės mūsų darbą ir greičiau galėsime sulaukti, kada bus galutinai Laisva mūsų Tėvynė su sostine Vilnium. Tad valio naujosios kuopos! Lai gyvuoja A. L. T. Sandara! Lai gyvuoja tautinis susipratimas Amerikiečių lietuvių tarpe!

K. J. PAULAUŠKAS,
Sandaros Sekr.-Adm.

PILDYKIME SEIMO NUTA-
RIMUS.

Pereitais mūsų organizacijos Seimas buvo gyvas ir entuzias-tiškas. Visi Seimo atstovai svarstė organizacijos reikalus su dideliu gyvumu ir sudėjo tvirtus prižadus, kad visomis išgalėmis juos vykdys gyveniman.

Gi tos kuopos, kurios negalėjo prisijusti atstovų, prisijuntė pasveikinimo laiškus su pasižadėjimu, kad stos darban įvykdymui visų Seimo tarimų. Kadangi protokolais yra tilpęs organe, tai visi Sandariečiai yra susipažinę su visais tarimais, tai jų ne neapšūsiu.

Pirmutinis mūsų šių metų veikimo programo darbas, tai BALANDŽIO MĖNESY, kuriame kiekviena kuopa turi paimiti uš priedermę surengti bent kokį rengimą. Taipgi tame mėnesyje kiekvieno Sandariečio yra pareiga kiek galima daugiausiai pasidaruoti organizaci-

jos labai: gavimui narių, naujų skatytojų ir tt. Lai iš mus nelieka nė vienas, kuris tame mėnesyje nepasidaruotų! O jei visi stosime į bendrą darbą, tai mūsų darbas bus atliktas milžiniškas.

Tad stokime visi į tą bendrą darbą! Daugelis kuopų jau daro prisirengimus tam mėnesiui; rengiamosi su sceniškais vystatymais, bei šiaip įvairiais vakarėliais. Gi tos kuopos, kurios dar tame reikale nėra Centriui nieko pranešusios, yra kviečiamos tuo pradėti rengtis, taip, kad tame mėnesyje visi galėtume parodyt savo gyvą veikimą. Visų kuopų yra pareiga šiame kovo mėnesyje šaukti susirinkimus, kuriuose nariai užsimokėtų užvilktas mokestis ir visos kuopos susitvarkiusios savo reikalus pradėtų veikimą, kuris buvo apsilpnėjęs dėl buvusių darbų, streikų ir kitokių priežasčių. Šie metai turi būti vieni iš žymiausių mūsų organizacijos istorijoje, nes šių metų mes savo veikimu turime spustuvę galutinai paliausuoti iš skolų taip, kad sakančiame savo 10 metų Jubilėjiniame Seime nereikėtų dejuoti dėl skolinkų spaudimo.

Kuopos apie parengimus balandžio mėnesyje tuo praneškite Centriui, kad laiku galėtume suteikti išsigersinimui visus spaudos darbus. Taipgi visų kuopų parengimai tame mėnesyje bus garsinami organe, kad kiekvienas Sandarietis žinotų, kurios kuopos, kada ir kur bus kokios parengimas. Tad laikas jau rengtis, sujuskime visi prie darbo.

K. J. PAULAUŠKAS.

SANDARIEČIŲ ZINIAI.

Kaikurių kuopų nariams, kurių buvo užsilvėję mokestis, pasiuntėme atvirutes, pranešdami, kiek kurio mokestis yra užsilvėję. Tad, gerbiami Sandariečiai, kurie gausite pranešimo atvirutes, pasistengkite kaip galima greičiausiai užsimokėti, nes žinote, kad laikraščio siuntinėjimas Centriui daro iškašcius, kuriuos reikia padengti.

SANDAROS ADM.

"AUSROS" SUKAKTUVĖS.

Lietuvoje šį metų kovo mėnesyje, visi lietuviai patriotai apvaikščioja 40 metų sukaktuves, nuo įsikurimo pirmo lietuviško laikraščio "Aušros." Tai labai žymi mūsų tautos šventė, nes "Aušra" ir aušrininkai pribūdino lietuvius iš letargiško miego ir, dar nesukakus pilnai 40 metų nuo to laiko, mūsų tauta pilnai atbudo, išaugo ir taip sustiprėjo, kad šiandie — jau šeši metai — kaip nusikratė svetimo vergijos pančius ir nuo nieko nepriklausomai pati valdosi.

"Aušra" ir aušrininkai turi mūsų lietuvių gyvenime būti visuomet su pagarba minėti. Juk tai jie buvo ir yra tais pirmutiniais pionieriais to visko, ką šiandie lietuviai ir Lietuva jau turi. Per tai ir yra didelės svarbos reikalas padaryti rimtą peržvalgą "Aušros" ir aušrininkų gyvenimo ir darbų. Ten randasi daug gyvos medžiagos lietuvių ateities stiprinimui.

Todėl tebunie mums leista partarti Amerikos Lietuvių Tautinės Sandaros kuopoms ir visiems Sandariečiams, ant kiek išgalint, imti dalyvumą "Aušros" 40 metų sukaktuvesė.

Gerbiami Sandariečiai sujungkite šį Jubiliejų su A. L. T. S. mėnesiu. Kaip žinote, pereitais Sandaros Seimas nutarė šiam reikalui panaudoti kovo mėnesį. Bet pasirodžius, kad laikas prisirengimui prie bent kokio žymiesnio perstatymo yra per-

trumpas, Centro Valdyba patarė Sandariečiams sunaudoti tam tikslui Balandžio mėnesį.

Todėl, šiuomi raginame Jus, Draugai Sandariečiai, kad rengdami ir ruošdami vakarus, prakalbas, paskaitas, fėrus ir tt. Sandaros Mėnesyje visur pasistengtumete prijungti ir 40 metinio "Aušros" Jubilėjaus paminėjimą.

Visur Sandariečių parengimuose stengkitės kodaugiausiai prirašyti prie A. L. T. S-ros naujų narių, parduvinėkite literatūrą, užrašinėkite tautinės progresyvės pakraipos laikraščius, rinkite aukas "Sandaros" reikalams, rinkite aukas Politiniams Izdui, neužmirškite "Piktpinigių." Visi Sandariečiai prie darbo!

Sandariečiai, neužmirškite, kad tik VEIKLUMAS GAMINA JIEGĄ. Todėl visi, kuomi tik kuris iš jus, draugai Sandariečiai, mokate, prisidėkite prie šio darbo, o pasekmės geros tikrai bus.

Norėdami literatūros, nurodymų, patarimų ir kitokių informacijų, visuomet kreipkitės raštu prie A. L. T. S-ros Sekretoriaus.

ALTS. Centro Valdyba.

Iš A.L.T.S. Kp. Veikimo.

WORCESTER, MASS.

Mūsų Sandariečiai labai subruzdovė. Vasario 25 d. turėjo specialią susirinkimą savame kambaryje, kurį tik įsigijo. Didžiama narių pritarė komitetui už paėmimą kambario, ir energingai svarstė segančius reikalus. Vieni aukojo dolerius, kiti pasižadėjo dirbti prie papuošimo kambario, kuris yra labai parankioji vietoj, pačiame lietuvių centre, 12½ Millbury St.. Nauji nariai rašosi prie Sandaros, nes mato, kad Sandariečiai dirba nejuokais, jie pripažįsta visiems lygias teises ir netarnauja jokiam internacionalui — nei juodam, nei raudonam. Dėlto jie ir turi vadovavimą Worcesterį tarp lietuvių pažangiosios liaudies, kuri nori nusikratyti svetimus dievus, o vien tik atsivadus darbo žmonių labai. Jausdami, kad jų vienminčiai Lietuvoje gina jų reikalus, mes šičia turime stengtis kiek galint pagelbėti jiems.

Taigi, Worcesterio lietuvių visuomenė, tau yra auksinė proga stoti į tokią organizaciją — tai A. L. T. Sandaros 16 kp. ir dirbti mūsų brolių lietuvių labai.

Sandariečiai rengiasi prie pastatymo veikalų greitai laiku. Tuom rupinasi išrinkti komisiją.

Mūsų klerikaliska federacija užsivėrė chinų diena, buk tai nuo "bedievių", nes jeigu nepriklauso prie jų partijos, tai jau nekatalikas. Jie nutarė su nieku nesudėti, nors ir geriausiame darbe dėl Lietuvos. Žinoma, visiems aišku, kad jiems rupi Romos karalystė daugiau, negu Lietuva.

Ruošiamės pasitikti viešias Slezevičienę ir Vencienę, kurios žada atsilankyti kovo 11 d. Visą prisirengimo darbą dirba W. L. Taryba. Tikimės bus pasekmingas sutikimas mūsų darbuotojų. Vilnietis.

N. S. PITTSBURGH, PA.

ALTS. 43 kuopa vasario 25 d. 1923 m. Slavokų svetainėje, kampas Beaver ir Franklin Sts, laikė agitatyviškas prakalbas; kalbėjo P. J. Žuris, vakaro vedėju J. A. Katkus. Publikos atsilankė gražus būrelis. Kalbėtojo pasakojimas labai miniai patiko. Buvo pranešta, jei kas turi kokių klausimų arba kam būtų kas neaišku, mielai sutiks kalbėtojas paaiškinti. Matytis, kad publika buvo užganėdinta, niekas klausimų nedavė ir trukšmo ne kėlė. Minia kalbėtojam buvo patenkinta. Buvo atskreipta į minią,

jei kas kiek išgali, kad paaukuotų šaulių organizacijai. Po \$2.00 aukojo: Juozapas Kavaliauskas, A. Kačiūsis ir Jurgis Kiela. Po \$1.00: Petras Mikionis, Jonas Gariza, Ignas Rumbauskas, Jonas Plukis, J. Petrauskas, J. Stankus ir Kazimieras J. Liaudanskas. Stambesnių aukų \$13.00, smulkių \$7.00, labų \$20.00. Aukos pasiūstos Sandaros Adm. nusiūsti šaulių organizacijai.

Širdingai ačiū ištariam visiems aukotojams už jų priejautą ir aukas.

Amerikos Lietuvių Tautinės Sandaros 43-čia kuopa, N. S. Pittsburgh, Pa.

Prakalbų Komisija:

Jonas A. Katkus,
Kazim. J. Liaudanskas,
Vladas Sadauskas.

LAWRENCE, MASS.

Sandariečių vakarienė.

Vasario 11 d. Liet. Katalikų Salėje, prie Garden g-vės vietos Sandaros 12-toji kuopa surengė viešą vakarienę. Įžangos buvo 1 dol. asmeniui. Sandariečių ir svečių prisirinko netoli šimtas asmenų. Apart gardžios vakarienės, kurią pagamino Sandarietės pp. V. Mikšienė, M. Misevičaitė, E. Svecevičaitė ir kt. buvo prakalbų ir muzikos dalykų. Kalbėjo apie Sandaros idealus dr. Mikolaitis, kuopos pirm. A. Bagdonas. Muzikos dalykus išpildė p-lė Tataronaitė; ji labai puikiai paskambino pianą. P-as Kibildis griežė smuiką, p-lės Černiauskaitės padainavo daug dainų, apskritai vakaras buvo smagus ir gyvas. Tik iš priežasties didelių šalčių buvo peršalta salė ir negalima buvo ilgiau tęsti pašnekėsių-prakalbų, o narių buvo keletas pasirengusių pakalbėti apie Sandaros principus, Sandaros darbuotę mūsų visuomenėje, mūsų organizacijoje čia Amerikoje ir Lietuvoje. Prie surengimo vakarienės daugiausia pasidarbo nariai — A. Kaupinis ir S. Tataronis. Taipgi prie vakarienės padauginimo ir salės suteikimu verta padėkos žodį tarti Lietuvių Katalikų Tautos parapijos klebonui S. Šleiniui ir parapijos pirmininkui K. Vidunui (jis kartu yra ir Sandarietis). Apskritai, minimosios parapijos nariai su jų vadovu kun. Šleiniu labai daug prisideda prie mūsų surengimų darbu ir žodžiu: taip jie prisidėjo prie apvaikščiojimo vasario 16-tosios, kiek anksčiau prie surengimo prakalbų Klaipėdos lietuviams. Sandariečiai už tai taria ačiū kaip kun. klebonui, taip ir parapijos komitetui.

Sandaros kuopa Lawrence jau gerai stovi ir visi nariai dirba kiek galėdami. Sekamasis Sandaros kuopos susirinkimas bus kovo 11 d. Urbšo ir Sekio bankos salukėje, 101 Oak St., taipgi norintieji įstoti ir prie kuopos prisirašyti labai kviečiami atsilankyti. Kuo daugiau narių bus, tuo daugiau naudingo darbo tarp Lawrence'o lietuvių bus padaryta. Sandara, kaip Tėvynės Sunų Darbininkų Partija, turi butinai išsiplėtoti ir kad nė vienas narys šeimynos, kad nė vienas "singelis," nė viena mūsų mergelė nepasiliktų užpakalyje ir prisirašytų prie Sandaros 12-tos kuopos. Lankant susirinkimus, skaitant organą "Sandara," visi susipažinsite su jos idealais, darbais ir už kiek laiko, už metų-kitų mūsų tarpe bus jau kitoki darbai ir vaisiai. J. B.

PITTSBURGH, PA.

"Euchre."

A. L. T. Sandaros 79 kuopa arba Pittsburgho Moterų kuopa rengia "Euchre" ir "Sixty Six" su šiltais užkandžiais. Kovo 13, 1923, T. Norbuto Knygyno Svetainėje ant 22 ir Sarah gatvių, Pittsburgh, Pa. Pradžia 8 val. vakare. Bus gyvų gaidžių išlaimėjimas, taipgi ir daug gerų ir naudingų "prizu." Įžanga 50c. vyrams ir moterims; vaikams 15c. Užkandžiai dykai.

Kviečia Komitetas.

SUSIRINKIMAI.

UNION CITY, CONN.

Susirinkimas.

A. L. T. Sandaros 57 kp. susirinkimas bus kovo 11 d. 2 val. po pietų.

Gerbiami Sandariečiai ir Sandarietės! jau aušta pavasaris, laikas pradėt rupintis apie vasaros sezoną. Turim susirinkti ir apsvarstyti rengtis prie to mūsų rengiamojo pikniko, kad jį galėtume atsakančiai surengti ir atsilankiusius žmones užganėdinti. Antra — turėsim išrinkti atstovus dalyvauti Conn. Apskrities susivaišavime. Yra svarbių laišku iš pat Centro, ir apkalbėsime bėgančius reikalus, tad atėikit su svarbiais sumanymais mūsų brangiai organizacijai ir išgirsite raportą iš vasario 16 d. ir tt. Nepamirškite atsivesti naujų narių ir, kad loska, užsimokėkite užvilktas mokestis, nes jeigu atėinančiame susirinkime neužsimokėsite, bus sulauktas organas. Rašt. F. J. Vilkas.

Gerbiami TMD. 2 kuopos nariai! TMD. susirinkimas bus tuojuo po Sandaros toje pačioje vietoje, meldžiu visus atsilankyti ir aptarti bėgančius reikalus, nes turim užsimokėt 1923 m. mokestis, nes, kaip matėm, tuo vėl gausim naujus veikalus. Turim da patėmyti, kad perėitame numeryje yra įvykus klaida, tad turės kreiptis į centro raštūninką, kad atitaisytų tą klaidą.

MONTELLO, MASS.

Iš Sandariečių veikimo.

Vasario 22 d. Sandariečių kambaryje įvyko draugiški pietūs. Svečių atsilankė apie penkiasdešimt, ir visi buvo užganėdinti. Kalbėtojam buvo iš Bostono Nadas Rastenis. Pietūs surengė šios gerb. moteris: Stanislava Vaitkienė, Barbora Šidlauskienė, Alusevičienė, Jezukevičienė. Reikia pasakyti, kad minėtos

PITTSBURGH, PA.

Susirinkimas.

ALTS. 43-čios kuopos sekantis susirinkimas arba mitingas bus kovo 25 d. 1923 m. nuo 1 val. po pietų, Lietuvos Sunų Draugystės svetainėje, 818-20 Belmont St., N. S. Pittsburgh, Pa. Norintieji nariai. prisirašyti galit atėiti į mitingą arba pas fin. rašt., taipgi turinti reikalus Komisijos kreipkitės antraš: Jonas A. Katkus, 1217-19-21 Beaver Ave., N. S. Pittsburgh, Pa.

Organizatoriai prirašyti narius: Vladas Brinza, Pranas Stanaitis, Stanys Tamošauskas, Viktoras Kunca ir Petras Mikionis.

Prie ALTS. 43-čios kuopos N. S. Pittsburgh, Pa. priklauso 138 nariai.

BRISTOL, CONN.

Šiuomi pranešame visiems Sandariečiams, kad mūsų vietinės Sandaros 74 kp. susirinkimas bus kovo 18 d. S. Zigmonto namuose, 28 Lincoln Pl. Visi nariai malonėkite atvykti ir kiekvienas atsivesti po naują narį, taipgi ir užsimokėti mokestis, kurių yra užsilvėję. Taipgi šiame susirinkime bus apkalbama kaslink Conn. Apskričio susivaišavimo.

Visus kviečia:

P. Vaičiūnas, pirm.,
J. Zubrickas, rašt.
M. Matukaitis, kasin.

Sirius.

IŠDAVIKO LIKIMAS.

Kuomet žmogus atlieka nuodėmingą darbą, jei dėl tam tikrų priežasčių jis ir nėra patrauktas atsakomybėn, sąžinės graužimas ir žmonių šalinimasi neduoda jam ramybės — buti ir nebūti dalykai pradeda vaidintis — ir pagaliau susikrimitime jis gauna nerių suirimą, — pasilieka histerikas.

"Keleivis" prasižengė prieš savo šalį, prieš savo žmones; jis pasekė Narutavičių, Pilnuskų, ir kitų išgamų pėdomis, ir dabar kas tik jam tai primena, tai jis tuojaus ir įpuola į histeriją: draskos, keikias ir niekina kitus.

"Keleivis" nuo seno buvo žinomas kaip juodas politikos laikraštis; jis niekino viską, kas lietuviška — tautą bei jos palaikytojus — ir tuo pačiu laiku čiulpė sultis iš lietuvių darbininkų, teikdamas jiems šlamštą; jis visai niekino tikybą, ir tuom pačiu laiku pardavinėjo maldaknyges ir škaplierius. Tas geltonlapis buvo žinomas kaip savotiškas jezuitas, ir buvo žinoma, kad už dolerį jis ir pasaulį parduotų. Pas jį užteko tam nachalishkumo; gi mūsų žmonių greitas užmiršimas praeities nuotikių, pavelyjo jam vis kaskart papildyti naujus prasižengimus prieš savo šalį, savo žmones.

Negalima nemanyti, kad kuomet "Keleivis" rengės susigiminiuoti su lenkų klerikalais, jis nepermatė daromos su lenkais sutarties pasekmių. Ant kiek ten jo redaktoriai ir leidėjai nebūtų "gromanti," vis gi jie žinojo, kad Lietuva su Lenkija yra karėje, kad imperialistiški lenkai yra visiems kaimynams įkierėję, ir viso pasaulio demokratijos neapkenčiami. "Keleivis" žinojo, kad tūkstančiai geriausių Lietuvos sunų buvo paguldę, ir guldo galvas praktiniojo kovoj už Tėvynės liuosybę, ir kad tokiam padėjime — karėje — priešų gelbėtojai bei padėjėjai yra smerkiami kaipo šalies išdavikai —pardavėjai, — jis žinojo ką daro.

Ir akyvaizdoje to viso, "Keleivis" papildė patricidijos (tėvžudystės) nuodėmę!!! Su apmąstymu ir prisirengimu jis atliko tą nuodėmingą darbą — priėmė ir priglaudė Tėvynės priešus savo pastogėn!

TMD. pirm. F. J. Vilkas.

Už keletą purvinių grašių "Keleivis" išleido Tėvynės priešus į savo namus — kirminą į savo širdį!

Ir dabar žmonėms jis neapkenčiamas, draugai jį apleidžia, kaimynai šalinasi, — šalinasi nuo tėvudžio... Jam dabar vaidinasi tų nekaltų Lietuvos sunų prakilnis, jaunutės sielos, tos eilios karžygių, ką sutiko mirtį pildydami žmogaus šventas pareigas, stovėdami už neužginčijamą teisybę, — gindami Tėvynę nuo užpuolikų, kurie ir "Keleivis" save mato.

Ak, jis dabar bando sau įsikalbėti, kad jis yra "nekalnas", ir Pilotiška nusiplaust rankas; kad jis yra toli nuo Lietuvos, kad jo priėmimas lenkiškų klerikalų nėra Lietuvai pragaštingas, kad jis Lietuvai nieko blogo "nevelyjasi". Bet sąžinė jo vistiek nerami... Kirminas jį vis graužia... Ir vėl jis mato, kad jis pats sau meluoti negali; ir vėl veidas rausta, ir vėl prakeikimo šeršas eina jam per skurą...

Susipratusi Amerikos lietuvių minia stoji kartu su Lietuvos žmonėmis; tuo pačiu laiku "Keleivis" išleido lenkus, pargabeno lenkišką brudą į tarpą lietuvių, ir dabar čia tas šlamštas maišosi pakojy: lenkai lenkina lietuvius Vilniaus krašte — gi, "Keleivis" juos persigabeno tą patį daryti So. Bostone. Lenkai rašo prieš lietuvius; vietos lietuvių žingėdaudami lenkų melus pamatyti nusiperka tą popierpalaidį; nors lenkizmas ir neišskverbia į susipratusio lietuvių sielą, bet tie grašiai eina į lenkų delmoną, ir vėliaus perka kulipkas šaudyti musų broliams.

Klaipėdos lietuvių sukilę prieš tarkininkų šeimininkavimą jų krašte; Amerikos lietuvių jiems pagelbsti, šaukia susirinkimus, renka aukas: "Keleivis" mafistofeliškai iš to visko paleidžia, "cha, cha, cha"...

Kas paliečia jo pasistengimus toj taip "netikusioj" Lietuvoj įdėti kapitalą ir gaudyti pelną: jis drasko žemes visomis keturiomis iš pikčio.

Ir to viso net ir "Keleivis" šaltam budui yra per daug... Sąžinės graužimas suėdė jam nervus...

Ipuolęs į ekstazą, "Keleivis" mėtasi ant "Sandaros." Kam tu man tą primeni, ką aš pats jaučiu! Kam tu primeni mano tėvudystę! Kam man ramumo neduodi!

Ir mato "Keleivis," kaip tyji ir bešališka gyvenimo ranka prirašo prie išdavikų skaičiaus jo vardą...

o o o

Ir bėgs laikas, ir taps Lietuva Laisva ir Nepriklausoma Respublika. Ir ateis ir nueis gentkarčių - gentkartės, ir kiekviena jų skleisdama istorijos lapus užeis ir tą pasibaurėtiną lapą, su užrašu:

Žmonės, kurie neturėjo širdies; kuriems auksiniai buvo brangesni už sąžinę, už savo žmones, už Tėvynę:

Judošius.
Narutavičius.
Pilsudskis.
Michelsonas.

FREISTATININKŲ . AGEN-
TŲ APDAUŽĖ.

Ek. LAUKSARGIAI. Vietinių vokiečių kolonistų, Krauso ir Aukštalaicio šalininkų papirkti agentai vaikščioja pas gyventojus, ir renka parašus už freistatą.

Vienas tokių agitatorių pateko į lietuvių darbininko rankas, kuris jį gerokai apdaužė ir, atidavęs kur reikią. Bėdnuomenės griežtai nusistačius prieš freistatininkus ir laukė laukia, kada bus panaikinta ta nepakenčiama siena su D. Lietuva. Iš ten jie sakosi galėsį gauti ir malkų ir duonos.

Tama Janošūtė.

(Tąsa)

—Jis prastai šoka.

—Kaip tu žinai?

—Bene matyti iš jo apsiėjimo?

—Tuo tarpu priėjo jas Teklė.

—Šalys ar atėjo? — paklausė jos Tama.

—Taip.

—Kur jis?

—Kur nors čia.

Bematant šalys Šalonis buvo mergaičių tarpe. Jis pradėjo kibinti Tamą ir Aleną. Tas joms labai patiko. Bet netrukus, jis atvertė ant pakaušio šiaudinę skrybėlę ir, nepasakęs ko ir kur — nuėjo.

—Jis negirtas? — paabejojo Alena.

—Jis tokio budo, — pasiskubino Tama. Paskui ji atsiskuko į Teklę:

—Man patinka tavo brolis. Jis toks ypatingas.

—Jis patogus vaikas, — pridūrė Alena.

Tama nusekė jį akimi. O kada Šalonis išnyko zujancioj minioj, ji susimislino. Jos mintij kartojosi vaikinio pasakyti žodžiai, judėjimas, juokas. Jai rodės, kad ji tebejaucia jo ranką ant savos. Ir jos galvoje stovėjo klausimas, kodėl jis nevadino ją šokti? Palukėjus jos trys nuėjo prie maldyklų, kur vėl susitiko Šalonis.

—Mano gera Tama! — jis tarė, paėmęs jai už smakro.

Tama sudavė jam per petį.

—Kas, tu manai, aš esu? — ji paklausė ir tuo susilenkė besijuokdama.

Jis paėmė jai per alkūnę už rankų ir savo veidą prikišo prie jos per kokį delną tolumą.

—Kaip tau, maža Tama?

Ji įgnyo jam į krutinę.

Jis pašoko atgal, tarė keletą žodžių ir užbaigė:

—Aš turiu eiti. Sudiev.

Jis nuėjo į salę.

Tama ir vėl sekė jį akimis, truputį šypsodamosi, susimislinus.

—Nemislyk apie jį, tegu jis sau eina! — pastebėjo Alena.

—Toks jis man ypatingas, ar ne?

3.

Buvo arti vakaro. Saulė metė vyšniavą juostą skersai ežero, apie kurį ėjo Tama ir Šalonis, susikabinę.

—Kokia raudona saulė, žiūrėk! — umai pradėjo Tama.

—Grazią juostą tiesia per ežerą.

Tama jautė truputį neramiai. Krintanti lapai, rudens vėjas, pasiūšęs ežero paviršis ir sumazėjimas prie ežero žmonių sunkiai lino jos galvon. Kartas nuo karto ji pažvelgė į pliką, rudą lauką, į ant jo stovinčią šiaudų stirtą, į lapus, kurie šnarėjo po judviejų kojų ir į vaikinio veidą. Ji norėjo, kad jis kalbėtų ką rimtesnio, šiltesnio, kad paprašytų ją atsisėsti, bet jis kalbėjo mažai ir nerimtai. Užtai Tama buvo užsiėmusi vasaros atsiminimais ir ateinančia žiema. Ji mislino, kaip greitai praslinko vasara ir kaip greitai ateis žiema.

Tačiau palukėjus puolė jai į galvą gera mintis. Ji pradėjo jį jį:

—Ką tu manai, šaly? Alena Bukšnūtė svarsto apsivesti.

—Girdėjau.

—Taip greitai.

—Aš nemanau. Nereikia laukti.

—Tai ko tu dar lauki?

—Aš nepaisau apsivesti.

—Tu nepaisai? Įstikrųj, tu nepaisai?

Jiedu priėjo siaurutį upelį, kuris bėgo į ežerą, persoko jį ir umu pamatė už karklyno sėdinčią porą, kurion Šalonis mažai ir pažiūrėjo, kuomet Tama spausdėtelėjo jo ranką ir tarė:

—Kaip meiliai jiedu sėdi.

—Jau peršalta taip sėdėti.

—Aš nemanau, kad tu taip atšalęs, — nusijuokė ji.

Paskui jiedu priėjo salę, prie kurios stovėjo mažas būrelis jaunimo, kuris rodės nebetoks smagus kai vasarą. Tarytum jis būtų atjautęs prisiartinusį rudeni.

III.

TRETĖ METAI.

1.

Vakare Tama sėdėjo prie lango nieko neveikdama ir pamatė praeinant Aleną su jos vyru. Jiedu ėjo susikabinę ir graciškai, tarytum dar nevedę.

Tama atyžiai pažiūrėjo į juos, nepaprastai nusišypsojo ir pasitraukė nuo lango, kad nepasirodžius jiems. Paskui ji vėl atsisėdo į tą pačią vietą, pasirėmė ant lango ir ėmė mistryti kaip, ji užvakar važinėjosi ant ežero. Netikėtai jos mintij atkreipė ilgą debesų kalną. Per kurį lauką ji beveik nieko nemintijo — daug dalykų chaze jai maišėsi. Bet ilgai, prisimintant praėjusių porą, jos mintis apsisusto ant praėjusių dvejų metų. Ji prisiminė užpraegtą vasarą, paskui aną vakarą, kada Alena atšalavo pas juos naujai, užaugusios rubais ausirdžius; paskui kaip jiedu gražiai praleido praeitais dvi vasaras. Ir taip jos mintys atėjo iki to, kaip ji matė tik praeinančią porą. "Kaip greitai viskas mainosi!" — rodos pirmą kartą dinktelėjo jai į galvą.

Janušienė įėjo kambarin.

—Ar matei? Alena pradėjo su savo vyru, — ji pastebėjo dukteriai.

—Mačiau.

—Ji gerą vyrą gavo.

—Taip greitai ji ištekėjo.

—Gerai ir padarė. Geresnio ji nebutų gavus. Dabar jai nebereikia rupintis.

Ant trepų pasigirdo žingsniai ir įėjo Augustas Stasiunas, kuris kartas nuo karto aplankydavo Janošienę. Jis atrodė suvargęs, apšepęs, bet vistiek energingas. Jis atsisėdo prie stalo. Janošienė atnešė obuolių ir labai prielankiai su juom kalbėjo.

Paskui Stasiunas užvedė kalbą su Tama.

—Na, kaip tau, Tama? Viskas gerai? Dabar mat tokia mada: visi dabar sako "man viskas gerai..." — jis pradėjo.

—Kad gerai tai ir sako. Ir man viskas gerai. Aš soti ir šilta.

—Patinka man tavo budas ir žvilgsniai ir gyvenimą. Tu nesirupini, kas bus ryto, ar rupiniesi?

—Kaikada.

—O, tas pasitaiko be sąvokos, suprantama. Bet abelnai imant, tau terupi tik šiądię. Šita ypatybė aš myliu. Myliu ją todėl, kad kiekviena pirmą dieną yra vertesnė už sekamą. Kožna diena nusineša su savimi trupinėlių mūsų gyvenimo linksmybės. Kožna diena mes einame rimtyn, šaltn, turime mažiau žodžių, kol, pagaliau, visai atšalome, paliekame "rimti" ir be žodžių. Aš kada buvau jaunas, buvau daug linksmesnis ir gyvesnis. Paklausk motinos, jei manęs netiki. Marcijona, ar tu nevadindavai manęs velniu? Ar tu nesakydavai "kas su tuom biesu susirokuos"?

—Toks tu buvai biesas, toks tebesi, — nusišypsojo Janošienė.

—Gal tau taip rodosi, — tęsė Stasiunas beveik nesustojęs, — bet aš dabar jaučiuosi kitaip, visiškai kitaip. Pirmą aš tvoromis eidavau, kaip žmonės sako. O dabar kas iš manęs beliko? Sudžiūčiau porą, kurion Šalonis mažai ir pažiūrėjo, kuomet Tama spausdėtelėjo jo ranką ir tarė:

—Kaip meiliai jiedu sėdi.

—Jis keistas. Aš jo nemėgstu. Truputį po dvylikai nakties Pušaitis parvedė jį namon. Tama atrakino ant trepų vedančias duris, pažiūrėjo vaikinui į akis; o kuomet tas nieko nepradėjo, ji pačiuo jam už rankos ir įsitraukė vidun uždarydama duris. Jiedu susėdo ant trepų.

—Kada mudu padarysiva daitą, Tama? — nereikšdamas užklausė Šalonis.

—Nežinau, — atsakė ji.

Tas reiškė "kada tik tu nori", bet jis kitą kartą pradėjo kalbėti.

Pašokus Šalonis atvedė Tamą atgal prie Pušaičio ir nuėjo. Tama nusekė jį akimi, paskui atsiskuko į draugą tarė:

—Jis keistas. Aš jo nemėgstu. Truputį po dvylikai nakties Pušaitis parvedė jį namon. Tama atrakino ant trepų vedančias duris, pažiūrėjo vaikinui į akis; o kuomet tas nieko nepradėjo, ji pačiuo jam už rankos ir įsitraukė vidun uždarydama duris. Jiedu susėdo ant trepų.

—Kada mudu padarysiva daitą, Tama? — nereikšdamas užklausė Šalonis.

—Nežinau, — atsakė ji.

Tas reiškė "kada tik tu nori", bet jis kitą kartą pradėjo kalbėti.

Pašokus Šalonis atvedė Tamą atgal prie Pušaičio ir nuėjo. Tama nusekė jį akimi, paskui atsiskuko į draugą tarė:

—Jis keistas. Aš jo nemėgstu. Truputį po dvylikai nakties Pušaitis parvedė jį namon. Tama atrakino ant trepų vedančias duris, pažiūrėjo vaikinui į akis; o kuomet tas nieko nepradėjo, ji pačiuo jam už rankos ir įsitraukė vidun uždarydama duris. Jiedu susėdo ant trepų.

—Kada mudu padarysiva daitą, Tama? — nereikšdamas užklausė Šalonis.

—Nežinau, — atsakė ji.

Tas reiškė "kada tik tu nori", bet jis kitą kartą pradėjo kalbėti.

juo jieskoti. Ar netiesa, Marcijona? Atsimeni ką tu darei dėl manęs? Jaunysta yra šventas daiktas, auksinis daiktas. Ji reikia branginti, reikia mylėt, reikia mokėti naudoti. Tama, atminti mano žodį, atminti ano žodį: Dar keletą metų tu pagyvensi linksmai be rūpesčių, o paskui imsi jausti daug trūkumų, rūpesčių; persitikrinsi, jog daugelis tavo svajonių niekais nuėjo; pamatysi, kad iš tavo gražios jaunystos nieko nebeliko. Nekartą paklausi pati savęs "kaip aš praleidau savo jaunus dienas?" Ir gero atsakymo nesulauksi. Atsimini keletą svarbesnių dalykų iš jaunystos, tai viskas. Tu dabar manęs netiki. Tu manai, aš niekus paistau. Bet atsimini, pamatysi.

Tama klausė atyžiai to jo pasakojimo ir mislino daug dalykų. Šio ir to ji norėjo paklausti, bet gėdėsi ir vengė išsuduoti. Tik kartą saldžiai nusijuokė manydama pasakyti jam, ką juokin-go.

—Ko tu juokėsi? — Gal manai, kad aš durnas?

—Kad turėtum...

—Žinau, ką tu nori pasakyti.

Tu manai, kad vedusių gyvenimas visada linksmas. Bet ne! Ne, taip nėra. Ir jiems atsibosta. Jiems greičiau atsibosta. Tas pats ir tas pats. Aš nežinau ar aš bučiau galėjęs visą amžių išgyventi prie vienos moters ir viename name, bet žinau, kad tas būtų buvęs man baisiai sunkus daiktas. Man tinka įvairybė. Dabar aš su ta ir ta susienų; čia ir ten nuklystu... Beje. Tama nesiskubink apsivesti. Nesiskubink apsivesti. Užteks tos košės. Prikabysi jos. Atminti, kad apsivestus nebelineka niekas kitas kaip tik vaikų ir mirties laukt. Tama, jau žinai, kokia tavo ateitis. Vairkai labai blogas daiktas biednam. Aš jų nemyliu biednųjų palapinėse, kadangi aš žinau, jog tėvus nesvietiškaikai vargina ir patys priauga į tėvų vietas. Tėvai vaikų susilaukę sudeda visą savo gyvenimo viltį į juos ir su ja miršta. Vaikai užaugę vėl taip pat. Kur tų karionių prasmė ir išmintis? Vaikai prastas daiktas biednųjų namuose, Tama. Atminti mano žodį.

Stasiunui išėjus Tama paklausė motinos:

—Ką mama manai apie Stasiuną?

—Ką jį suvaikysi. Neklausyk, ką jis paisto, — sumurmėjo motina.

2.

Tama pasipuošė, pasikraipė prieš veidrodį ir pilna gyvumo ir linksmumo išėjo į gatvę, kur ją sutiko Zigmą Pušaitis, su kuriuom ji pradėjo vaikščioti praėjusią žiemą. Jiedu suėjo prie ežero, pašoko du ar tris šokus. Paskui nuėjo ant smilties prie pat vandens ir susėdo. Vaikinas greitai atsigulė aukštelnelka, o ji, sėdėdama prie jo galvos, nemastančiai rankomis veikė apie jį, kaip kad daro dauguma merginų. Judviejų žodžiai buvo silpnam akcente, reti ir tingūs.

Paskui jiedu sugrįžo prie salės, kur sutiko Šalonį, kuris pavadinamo Tamą šokti.

—Kada mudu padarysiva daitą, Tama? — nereikšdamas užklausė Šalonis.

—Nežinau, — atsakė ji.

Tas reiškė "kada tik tu nori", bet jis kitą kartą pradėjo kalbėti.

Pašokus Šalonis atvedė Tamą atgal prie Pušaičio ir nuėjo. Tama nusekė jį akimi, paskui atsiskuko į draugą tarė:

—Jis keistas. Aš jo nemėgstu. Truputį po dvylikai nakties Pušaitis parvedė jį namon. Tama atrakino ant trepų vedančias duris, pažiūrėjo vaikinui į akis; o kuomet tas nieko nepradėjo, ji pačiuo jam už rankos ir įsitraukė vidun uždarydama duris. Jiedu susėdo ant trepų.

—Kada mudu padarysiva daitą, Tama? — nereikšdamas užklausė Šalonis.

—Nežinau, — atsakė ji.

Tas reiškė "kada tik tu nori", bet jis kitą kartą pradėjo kalbėti.

Pašokus Šalonis atvedė Tamą atgal prie Pušaičio ir nuėjo. Tama nusekė jį akimi, paskui atsiskuko į draugą tarė:

—Jis keistas. Aš jo nemėgstu. Truputį po dvylikai nakties Pušaitis parvedė jį namon. Tama atrakino ant trepų vedančias duris, pažiūrėjo vaikinui į akis; o kuomet tas nieko nepradėjo, ji pačiuo jam už rankos ir įsitraukė vidun uždarydama duris. Jiedu susėdo ant trepų.

—Kada mudu padarysiva daitą, Tama? — nereikšdamas užklausė Šalonis.

—Nežinau, — atsakė ji.

Tas reiškė "kada tik tu nori", bet jis kitą kartą pradėjo kalbėti.

Pašokus Šalonis atvedė Tamą atgal prie Pušaičio ir nuėjo. Tama nusekė jį akimi, paskui atsiskuko į draugą tarė:

—Jis keistas. Aš jo nemėgstu. Truputį po dvylikai nakties Pušaitis parvedė jį namon. Tama atrakino ant trepų vedančias duris, pažiūrėjo vaikinui į akis; o kuomet tas nieko nepradėjo, ji pačiuo jam už rankos ir įsitraukė vidun uždarydama duris. Jiedu susėdo ant trepų.

—Kada mudu padarysiva daitą, Tama? — nereikšdamas užklausė Šalonis.

—Nežinau, — atsakė ji.

Tas reiškė "kada tik tu nori", bet jis kitą kartą pradėjo kalbėti.

Antroji Kelionė į Lietuvą

(V. K. Račkuskas)

(Tąsa).

Iš Papilės leidausi į Latviją, o iš ten — į mūsų sostinę Vilnių. Latvijoje.

Iš Šiaulių vykau į Rygą. Anais (1920) metais, norint pasiekti Rygą, reikėjo keliauti per Mažeikius ir ilgai gaišti su visokiais pasienio formalumais, taip Lietuvos pusėje, taip Latvijos pusėje. Dabar to jau nėra. Traukinys tiesioginio susisiekimo, tarp Paryžiaus ir Rygos, eina per Šiaulius, Joniškį, Mintaują, su miegamais vagonais ir su vagonu-valgykla. Per Lietuvą eina Lietuvos vagonas-valgykla, su lietuviškais darbininkais ir patarnautojais, su lietuviškuoju "menu" ir lietuviškais gėrimais: Baltuškos ir Čamarkos, taip pat ir Schicko konjakais ir likeriais... Gali gauti ir užrubežinių, importuotų...

Šiauliuose gavęs miegamąjį vagoną, lygi pat Rygos nieko nebuvau kludomas. Rygon atvykau rytmeny, 7 val. Čia stotj jau buvo nesmagumo su nešiku: neturėjau latviškų rublių "tipuši," turėjau duoti lietuvišką litą.

—Kungs, kungs, tas negeras! As negrib tokio pinigų... — Užprotestavo nešikas. Turėjau jam aiškinti, kad tai jo kaimynų lietuvių pinigai ir turi vertės 25 latviškų rublių. Vos ne vos paleido mane su mano bagažu.

Rygoj buvau buvęs 1898 ir 1899 metais, taigi 24-25 metai tam atgal. Tuomet, kiek pame-nu, Ryga buvo pusiau vokiškas ir pusiau rusiškas miestas. Dabar visai kas kita. Visur parašai, iškabos, gatvių parašai — tiktai latviškai. Niekur nematysi, kad pavyzdžiui pavadinimai gatvių būtų keliomis klbomis, kaip kad yra Kaune, kur gatvių vardai yra užrašyti trimis kalbomis: lietuviškai, lenkiškai ir žydiškai.

Pats miestas, žinoma, nėra taip gyvas, kaip buvo 1899 m., kuomet Ryga buvo vienas didžiausių Rusijos portų ir pramonės centrų. Bet, matoma, šiek tiek jau pradeda atgyti, pradeda atkusti iš po didžiojo karo.

Rusų kalbą girdi, bet retai. Vokiečių taip gi. Net ir lenkų kalbą girdėjau, tai senės gatvių šlavikės tarp savęs barėsi lenkiškai:

—A ko tu pani myšli, ci ja suka, ci co, kiedy tak niepieknie na mnie wymyslasz...

Man atvykus Rygon, tą pačią dieną buvo atvažiavęs ir Amerikos Ministeris Baltijos valstybėms, p. Coleman, tad ir Amerikos konsulas ir Lietuvos atstovybės žmonės buvo užimti ir man su jais neteko matytis. Net savo pasporto negalėjau užregistruoti Amerikos konsulate.

Reikia žinoti, kad visi amerikoniai, atvykę kurion nors Europos valstybėn, turi užsiregistruoti Amerikos konsulate. Teisybė, tai nėra priverstina, bet tokias instrukcijas duoda amerikoniais State Departmentas, išsiimant pasą.

Rygoje apsilankiau Latvių valstybės banke ir Latvian Tautas Banke, su kuriuo padariau ryšius pinigų siuntimui iš Amerikos, per Baltic States Banką. Man asmeniniai labai patiko Latvian Tautas Bankas ir jo organizacija. Jis parodo, kad latviai nuo seniai jau praktikuoja pas save kooperacijos dėsnius, — jų Tautas Bankas, gyvuoja nuo keliolikos metų, yra grynai kooperatyvis bankas; panašaus banko idėja Lietuvoje buvo realizuota tiktai pernai. Latvian Tautas Bankas yra sudarytas vien iš įvairių kooperatyvių draugijų. Pavienių asmenų, kaip šerinininkų, arba pajininkų, jie neturi. Jų tikslas yra remti kooperaciją, teikti jai plačių kreditų.

—Kolonė į Vilnių ir Vilniuje.

Iš Rygos eina traukinys tiesioginio susisiekimo Ryga-Kalkunai - Vilnius - Lyda - Varšava. Tuo traukiniu ir aš keliavau. Netol Kalkunų, lenkų-latvių pasieny, traukinį jau pradeda lankyti spekuliantai, jieškodami, ar neturi kas mainymui dolarių. Pastebėtina yra, kad dolaris visoje Europoje yra lyg koks dievaitis. Jo nori visi ir visur. Tą jauti jau privažiavęs Europos pakraščius. Pav. Cherbourge, išlipant iš laivo, nešikai, kuriuos apmoka kompanija, už skverno grieddami, tik ir prašo kyšio; duodi franką-kitą, purtosi ir kratosi ir šaukia:

—Monsieur, dollar, dollar...

Vokietijoje tas pats. Nors to akypilėsumo, kyšių tykojant, nesijaučia, kaip Francijoje. Tas pats Lietuvoje, kuomet ten vartota dar markės, buvo; dar dabar žmonės, ypatingai spekuliantai, neatkutę iš po išgasties, kokią sukėlė visame ekonominiame gyvenime netikėtas markės puolimas galvatrukčiais, dolarių tik ir reikalauja, nors Lietuvos Litas yra taip pat tvirtas ir anksu paremtas, kaip ir dolaris.

Tai gi jau Kalkunuose mačiau, kaip alkanai pelno spekuliantai, dažniausia žydukai, landė po vagonus, po stoties bufetą ir klausinėjo kas nori mainyti dolarius. Jie tą dieną mokėjo tiktai po 10,000 lenkiškų markių už dolerį, nors biržos kursas buvo 15,000 markių...

(Pabaiga bus.)

žinoma, jis turi ir pasisekimo, nes keli šimtai įvairiausių rušių draugijų laiko tame savo banke savo depozitus, duodamos galimybės kapitalui akumuliuotis, ir iš jo galima duoti plačių kreditų krašto prekybai.

JUOKAI IR SATYRA

Lietuviškame susirinkime.
Lietuviai patriotas:— Aš įnešau, kad būtų iš izdo paskirta Klaipėdiečiams jų teisingoje kovoje už laisvę.

Komunistas:— Nereikia tiems storakakiams buržuojams, nes draugija ir taip neturtinga.

Patrioto įnešimas pereina.

Komunistas:— Kad tiems niekšams paauciojom dešimt dolerių, tai Lietuvos politikiems kaliniams turėtume paauciuoti bent šimtinę!

Patriotas:— Ar tiems Lietuvos potitiškiems kaliniams, kurių kepurės priaugusios prie galvų?

Komunistas:— Ne.

Patriotas:— Ar tiems, katrų kojos per kelius neišsitiesia gedant Lietuvos himną?

Komunistas:— Ne, ne, ne!

Patriotas:— Kokius gi tams-ta vadini Lietuvos politikiškais kaliniais? Gal katrų sprandai sustingę, kad Lietuvos piliečiai liudi galvas nuleidę už žuvusius dėl Lietuvos laisvės?

Komunistas:— Pasaulio piliečiai.

Patriotas:— Pasaulio piliečių iždinė yra Maskvoje, tai tamsta ir kreipkis ten.

Luokiškis.

PER BIEDNAS.

Laikraščiai praneša, kad judamųjų paveikslų aktorė Pola Negri (lenkė) atsiskakė tekėti už judamųjų paveikslų juokdario Charlie Chaplin. Lenkė savo atsiskakymą tekėti pamatuoja tuo, kad Charlie Chaplin dėl jos per biednas. Aš patarčiau tai lenkei susipažinti su savo tautiečių burdingbosiu, Jurgiu. Šis yra turtingas ir pusėtinai broiškaiki sugyvena su lenkais.

Girkalniškis.

Ar girdėsi, ir čia Jurgis nepasiskubino, nes ta lenkė Pola Negri jau susigerino su savo Charliuku. Red.

Našlaičiai ir klerikalai.

Sležėvičienė su Venciene renka aukas Lietuvos našlaičiams, kad juos apauti, aprenkti ir priglausti.

O klerikalų spauda rėkia: "Ne duokite joms aukų, nes jos beždžioniškai vaikus auklėja!" Na, o prie to auklėjimo yra juk ir kapelionas, kun. Sabaliauskas! Ar ir jis beždžionė?

Klerikalai rėkia, kad našlaičiams aukos eitų į Tautos Fondą, kurs duoda pinigus Kudikėlio Jėzaus prieglaudoms, o tos prieglaudos prie našlaičių dar užlanko Katechietes ir Merginų Seminariją. Ar ta Merginų Seminariją, kasžin, toli yra nuo Vyrų Seminarijos? **Kvadratas.**

Montello, Mass., sausio 28 d. Redaktorius Michelonas sakdamas prakalbą nuolankiai, ponišku žargonu vėl kvietė visus darbininkus ir komunistus atgal prie vienybės, kas aiškiai paliudija, kad darbininkų luomai vadovauti kur kas nesulyginamai yra daug daugiau pelno, negu auklėti "pasitusias vištas."

"Keleivio" Nr. 5, Michelonas pats ilgam straipsnyj labai linksmi aprašo, kaip jis smarkiai sukritikavo komunistą vadą P. Petrikieng Montello prakalbose ir tik vien piktinosi, kad Petrikienės manera labai keista. Matomai gerb. Michelonas įsitikinęs, kad moterų visų manera turi būti taip lygiai vienoda, kaip vištų. **J. P. T.**

Prastai jaučiasi.

Prancuzams šulindus į Vokietijos Rurą taip patiko, kad kas kart vis gilyn lenda. Bet paskutinės žinios praneša, kad Ruroje

gyvenimas jau pradeda būti nepakenčiamas, tik išlindimui neranda kelio. **G.**

Žydo auka.

Kuomet bažnyčia pastato ir deda langus, tai aukotojų vardus užrašo ant lango. Taipgi čionai ir žydelis Joškė prisidėjo su auka, ir jo paklausė: ką gi tu nori, kad užrašytume ant lango? Žydelis pamislįjęs sako: nu, man prirašykite — "After Church see the Yoshki."

Mat žydelis turėjo karčiamą palei bažnyčia. **J.**

Patarimas burdingieriams.

(Šito raštelio ženočiams nevailia skaityti).

Nevisiems yra lemta linksmai ir laimingai gyventi ant šio žemės kamuolio. Ypatinai burdingieriams atsieina panešti daug nelaimių, bet ne visiems. Kiekuri burdingieriai gyvena geriau, negu magometonų danguje. Budamas tokio stono, nutariau ir aš pastoti laimingas ir dastoti visas "loskas" nuo gaspadinės. Nutarta — reikia daryti, kas reikalinga. Bet mano nežinota, iš katro galo pradėti taikintis prie gaspadinės. Visokiems budais bandžiau taikintis, bet negalėjau atitikti tą galą ir tiek, net prisiejo ir mušti gauti, ir iš "burdo" išsimufinti, ir nevalgęs pabuti. Ką ten viską aprašysi! Jau buvau manęs mesti šalin tą savo užmanymą. Mat aš toks žmogus, kad neturiu laimės.

Bet ir man laimė nusišypsojo: atvažiavo buvęs mano draugas, kuriam pasiskundžiau su savo nelaime. Jisai išklauskęs išvadino mane kvailiu, nors aš pats save skaičiau labai mokintu ir išmintingu. Tas mano garbę žiūrėjo. Bet visgi nutariau jo patarimą išbandyti.

Jo patarimu pirmiausiai pradėjau vaikus mylėti ir kas karts saldinių parnešdavau. Žinoma, ir gaspadinės neužmiršau. Prie to dar pridėdavau visokių "keikų" ir "naminės" nepaskupėdavau. Priegtam dar nusipirkau "gramofoną", iškur didesnį pasisekimą gavau, nes kad bus kas virtuvėje, tad aš nueinu į savo ruimą ir paleidžiu grajinti, tad gaspadinė su vaikais ir yra pas mane. Žinoma, vieną antrą žodėlį reikėjo primesti tam pritaikintus. Žiurėk, gaspadinė ir pokšt ir bučiuoja.

Taip man pasisekė suvokti tą galą, kurio aš pirmiau joku būdu negalėjau suvokti. Nuo to laiko man atsidarė dangus. Tada buvau privalgęs, nors kartais savo neturėjau. Ir naminės, budavo parupindavo gaspadinė, nuo kitų pasislėpdama. Na, ką ten viską surašysi, nes aš manau, kad visiems yra žinoma, kas toliau atsitinka.

Bet neilgai mane džiugino: per mudviejų neatsargumą susėkė gaspadorius — jos vyras — už vienos minutės buvau išstremtas ant gatvės, negelbėjo nė kad aš teisinaus ir kad gaspadinė verkė. Patariu savo viengungiams draugams atsargiai elgties, kad nedasiprotėtų vyras, ir kad neatsitiktų, kaip su manim. Aš užgrąsinu ženočiams šito mano viengungių pamokinimo neskaityti, ir mes turim žiūrėti, kad būtų tvarka, ir kad nedažnotų musų plenus. Kitą kartą parašysiu, kaip reikia atrasti galą prie tų gaspadinių, kurios neturi vaikų.

Nuskriaustasis.

Praeivis į nebylį.

Praeivis:— Še, tamstai dešimtinę, bet pasakyk kaip seniai negirdi.

Nebylis:— Tik dvi savaitės.

5-tas JUBILĖJUS LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS.

Penktieji metai Nepriklausomos Lietuvos Valstybės gyvavimo bene bus pergyventi svarbiausiais istoriniais nuotikiais blogiosios ir gerosios pusės.

Blogiausias istorinis faktas galima pripažinti buvo finansinis šalies krizis įvedant savo valiutą — pinigus. Vokiečių markei nupuolus iki beveik žemiausio laipsnio prisiejo reguliuoti ekonominį šalies gyvenimą ir pagaliaus, tų mark. atsikratyt ant visados. Tas padaryta, bet su milijūška skriauda gyventojams: šimtai milijonų šalies turto prazudyta. Ir ims daug laiko kol ta krikščionių demokratų, kaip valdančiosios partijos klaida bus nors dalinai užpildyta.

Kalbant apie geruosius nuotikius, reikia pažymėt, kad išnaudojimas momento pasekmingam išrišimui Klaipėdos krašto klausimo, buvo vienas iš svarbiausių. Klaipėdos kraštas liko, pagaliaus, Ambasadorijų Tarybos pripažintas Lietuvai.

Reikia nepamiršti, kad Klaipėdos reikale daugiausiai padirbėjo mūsų Sandariečiai, kaip tenai ant vietos (Ivaškevičius), taip ir čia Amerikoje, ypač Chicagoje, nes šios kolonijos Bendrame Klaipėdos Komitete aktyviai dalyvauja adv. F. P. Bradchulis, S. Valančius, Dr. Zimantas, A. Lukas, Dr. K. Drangelis, S. Kodis, L. Gaizaitė, K. Vilkas, N. Krukonis, S. Grišius ir kiti.

Pradėdant 6-tus metus mūsų Nepriklausomos Valstybės gyvavimo jaučia lietuvių širdis, jog artinasi valanda, kada visai Lietuvai reikės paimti ginklą į rankas ir sušukti: "Šalin, gruoobuoniai iš Vilniaus, Vilnius mūsų!" Taip, ta valanda artinasi ir juo tinkamiau, juo geriau susiorganizuosime, juo lengviau kovą laimėsime.

Amerikos lietuviai! Rašykites prie Sandaros, remkite savo aukomis Lietuvos Politinį Izdą ir remkite tas organizacijas, kurios eina tautos ir progreso keliu. Suglaudę visi savo pajiegas Sandaros organizacijoje padėsimė musų tikriesiems Lietuvos patrijotams — pirmtakunams — vesti šalį skaisčiausiaj demokratybės tvarką; išliuosuosime musų brolius nuo nepakenčiamo ponijos ir dvasiškijos sauvaliavimo bei bolševizmo nuodų.

Prie Sandaros, broliai Amerikiečiai. **Perkunas.**

WORCESTER, MASS.

A. L. T. Sandaros 16 kp. susirinkimas įvyks nedėlioį, kovo 11 d. 1923 m., 10 v. ryte, savajam kambaryje, 12½ Millbury St.,

antros lubos. Gerbiamieji nariai! malonėkite susirinkti koskaitlingiausia ir viršminėtą susirinkimą, nes turime daug svarbių dalykų apkalbėti, ypač kambario reikale.

A. Kriaučialis, pirm.

PAVASARIO ŠVENTĖ JAU ČIA PAT.

Nei neapsižiūrėsime, kaip ateis pavasario šventė VELYKOS. Tos šventės sulaukus, žmonės nori atsigausti, nori tinkamai ją pasitikti, nori dvasiniai ir medžiaginiai prisirengti prie darbų. Nepamirškite, kad LIETUVOJE JUSŲ GIMINĖS IR DRAUGAI LAUKIA JUSŲ PAGALBOS IR PARAMOS, Velykoms ir pavasariui ateinant.

Iš Lietuvos ateina žinių, kad ten žmonės labai yra susirupinę netik šiaip savo kasdieniniams ukių reikalais, bet ir politiniu krašto gyvenimu, — ir kaimiečiai, nuo savo lupų atitraukdami kąsny duonos, aukvoja tai Klaipėdos krašto reikalams, tai dabar gindami savo sienas nuo puolimų Vilniaus srityje. Lietuvos žmonės daugiau galės tuos reikalus paremti, jei mes remsime ir šelpsimė savo gimines iš čia ant tiek, ant kiek galime.

LITO KURSAS YRA LABAI PATVARUS, — Lietuvos vyriausybė ir LIETUVOS EMISIJOS BANKAS taip veda krašto finansus, kad kiekvienas išleistas Lietuvoje Litas yra pilniausiai garantuotas auksu. Todėl ir gyvenimas yra pabrangęs, nes visi produktai pakilo lygi tokių kainų, kokias turi tie kraštai, kur yra aukso pinigas: Lietuvoj kainos jau prilygsta Amerikos kainoms. TODEL IR PASALPOS LIETUVOS ŽMONĖMS REIKIA DABAR DAUGIAU, NEGU PIRMA REIKĖJO.

Jei dabar dar siūsite pinigus, Lietuvoje Jusų giminės gaus juos Velykoms. TODEL PASISKUBINKITE!

Pinigų siuntimo Lietuvoj reikale, arba reikale atsitraukimo giminių Amerikon, ar reikale kelionės į Lietuvą pasiviešėjimui, — visados kreipkitės į mus, gausite kuogeriausį patarimą.

BALTIM STATES BANK

294 Eighth Ave.,
New York, N. Y.

PAJIEŠKOJIMAS.

Pajieškau broli Jurgį Stankevičių, paeina iš Krakų valsč., Kedainių apskr. 2 metai atgal gyveno New Yorko valstijojej.

M. M. Stankus.

BOX 344,

Mechanicsville, N. Y.

NEPAPRASTA DOVANA

VISI ŠITIE DALYKAI
TIKRA PREKĖ \$20.00.

TIK \$5.95

Home Moving Picture.

Lucky Ring.

NIEKAD savo gyvastij neturėjęt tokią progą apturėt tiek daug praktiškų ir brangių dalykų, vertės \$20.00, už šitą mažą prekę TIK \$5.95. Nuo išžiuros paveiklo ir išaiškino dalyku galit sau patys spręsti jų vertę. Nė joki kita krautuvė negali jum parduot šituos dalykus pigiau, nes tik mes žinom kur galime juos gauti pigiai. Rašykite tuojau, kad atsiųst visus šituos dalykus. Priėmė parodykit savo draugams ir jie jum spres jų vertę.

- 1—LAIKRODIS, GRAZIAI IRAIŽYTAS, pasidabruotas nikelinis apdaras, dučiai sudėtas ir gerai rodantis laiką.
- 2—NAMUKAS KAIPO ORO PRANEŠĖJAS. Parodo 24 valandas iš anksto kokis bus oras. Ir taipgi parodo kiek laipsnių šilumos ar šalčio yra namuose.
- 3—PAVEIKSLŲ ŽIURONAS per kurį galjma matyt daiktus ir ypatas labai aiškiai kaip gyvus. Su kiekvienu žiuronu gaunama 30 paveikslėlių DYKAI.
- 4—KISENINIS PEILIS, SUSIDEDANTIS IŠ PEILIO, ŠAUKSTO IR VALGOMOS ŠAKUTĖS. Labai praktiškas daiktas iš piknikų, kelionėi ir tt. Padarytas iš plieno ir apdarytas nikeliu. Lengvai sulankstomas ir telpantis kiekvienoj kišenėj.
- 5—KISENION IDEDAMI 5 DARBO IRANKIAI: šriubotrakis, gražtvas, gražtas, yla ir kumščiatraukis. Padaryti druto plieno, apdirbtį nikeliu. Šitie labai praktiški irankiai vartojami visur, ypač namuose.
- 6—PLAUKŲ KIRPIMUI irankis su kuriuo gali pats savo plaukus nusi-kirpti ir tokiu būdu nereikia eit pas barzdaskutį.
- 7—LAIMINGAS KINŲ ŽIEDAS Paauskotas ir telpantis ant kiekvieno piršto. Ant žiedo atspausdintos Kinų litaros, kurios reiskia "Laimė Sveikatą ir Linksnumą." Kas nešios šį žiedą nuolatos, tas datirs daug laimės.

MES GVARANTUOJAME, kad Tamistos busit užganėdinti su šitais dalykais. O jei ne, tai mes sugrąžinsime pinigus ir laike dešimtis dienų Tamistos teikšites sugrąžint mums šiuos daiktus geroj tvarkoj per Insured Parcel. Bukite pirmutinis ir atsiųskite mums orderį, nes gal jau daugiau neturėsite tokios progos.

NESIŪSKITE PINIGŲ IŠKALNO tik iškirplėte šitą apgarsinimą ir atsiųskite mums su 50 centų. Kuomet apturėsite viršminėtus dalykus tai galėsite mums prisijusti pilną mokestį \$5.95. Rašykite tuojau:

IMPERIAL NOVELTY CO.,
1016 MILWAUKEE AVE. Dept. 1487, CHICAGO, ILL.

KALENDORIUS!

A. L. T. Sandaros Kalendorius 1923 m. yra sekančio turinio:

- 1) Kalendorinė dalis su švenčių bei šventųjų vardais ir svarbiausiais istoriniais įvykiais.
- 2) 13 puslapių svarbiausių informacijų, kurios yra naudingos kiekvienam žmogui.
- 3) Ei, Jaunime! (Eilės).
- 4) Našlaičio Mintys (Eilės).
- 5) Naujiems Metams (Eilės).
- 6) Norėčiau Paklausti (Eilės).
- 7) Lietuvos Valstybės atgijimas ir jos stiprėjimas.
- 8) Lietuvos Valstybės Konstitucija.
- 9) Apie Elektrybę.
- 10) Iš Didžiojo Karo.
- 11) Sandaros Istorija.
- 12) Lietuvos Apskričiai ir Valsčiai.
- 13) Skelbimai.

Kalendorius didelio formato 6x9, 144 puslapių su daugybe paveikslų kaina tik 25c. Šjame Kalendoriuj telpanti raštai yra niekados nepasenstanti ir naudingi kiekvienam žmogui per visą gyvenimą. Tad pasiskubinkite užsisakyti Kalendorių sau ir savo giminei Lietuvoj. Kuris noritė pasinaudoti proga, prisiuskite \$1 gausite Kalendorių, knygą Palydovas, Prabengtis Lietuvių Tautos Senovėje ir Amerikiečiai Lietuvoje. Viso vertės \$1.25. Su užsakymais išsiųskite pinigus sekančiu antrašu:

SANDARA,

327 E St.,

Boston 27, Mass.

KAM RUPI mus Lietuvos Tėvynės gynimo reikalai, kam brangi mus tėvų, brolių, seserų laisvės gynėja Lietuvos kariuomenė, tas tegul sau ir savo giminėms Lietuvoje užsisako 1923 metams savaitinį laikraštį

"KARYS"

"KARYS" rašo ne tik Lietuvos kariuomenės reikalais, bet duoda daug žinių iš visos Lietuvos ir iš užsienio. "KARYS" spausdina bendrai lavinančių raštų, kurie svarbu skaityti visiems besiviešantiems. "KARYJ" randasi Lietuvos kariuomenės paveikslų, reginių, įvairių apysakų, eilių ir tt. "KARYS" vienintėlis Lietuvoje laikraštis, kuris rūpinasi jaunomėnės kuno lavinimu ir paduoda daug sporto žinių iš Lietuvos ir užsienio. Sporto skyrių "Karyj" veda sportininkai — specialistai. "KARYS" savo metiniams prenumeratoriams duoda dovanai priedą

KARIŲ KALENDORIUS 1923 M.

"KARIŲ KALENDORIUS" bus paduotas daug specialių žinių. "KARIJ" redaguoja kapitonas RUSECKAS, buvęs Steigiamojo Seimo narys. "KARIO" kaina metams — 2 doleriai, pusei metų — 1 dol. 50c. ADRESAS: Kaunas, Laisvės Alėja N. 32, "KARIO" Redakcija. Amerikone! Pats užsisakyk ir savo giminėms Lietuvoje užsakyk mus Tėvynės gynėjų laikraštį "KARIJ!" Padarysi ir sau ir kitiems naudosi!

SIENINIS MUZIKALIS LAIKRODIS

Keturi Laikrodžiai Vienam — Atskira Muzika Kožnai Dienai.

ŽIURĖKITE į šitą stebuklingą išradimą Siennio Muzikaliai Laikrodžio. Iš paveiklo to nepaprasto laikrodžio. Bet svarbiausia reikla tēmt, kad šitas laikrodis susideda iš kelių kombinacijų. Galima laikrodį ant sienos pakabinti arba galima pastatyti ant lentynos. APART NEPAPRASTOS MUZIKOS YRA MUZIKALIS BUDININKAS. Gavo pirmą dovaną ant Svieto Parodos. Šis laikrodis padarytas iš geriausio medžio. Viršus ranka išdrožinėtas, turi stiprio plieno spren žiną ir teisingai rodo laiką. Muziką tvėrja plieno blėkos, kurios niekad nesugenda. Su kiekvienu laikrodžiū mes duodame visai veltui šešias blėkas (rekordus). Šitą laikrodį galjma vartot kaip muzikalį instrumentą arba muzikalinį budininką. Muziką galjma užskat kada tik norima. Šis laikrodis suteiks JUMS DAUG SMAGUMO ir papuoš jusų namą. Tik dabar parduosime už \$11.95.

DYKAI

NAMINIS KINEMATOGRAFAS ŠIS STEBUKLINGAS ŽIURONAS ir 30 paveikslų bus duodama DYKAI tam kas pirks tuojau viršminėtą MUZIKALĮ SIENINĮ LAIKRODĮ. Per šį žiuroną gali matyti puikius paveikslius savo namuose, beveik kaip judami paveikslai. Viskas matyt aiškiausia. Šitas naujas išradimas dar niekur nematytas. Vis matyti kitoki paveikslai.

NESIŪSKIT PINIGŲ IŠANKSTO, tik iškirpkit šį apgarsinimą ir prisiuskite mums su vienu doleriu. Kuomet apturėsit Laikrodį ir žiuroną, tuomet užmokėsit \$11.95. Rašykite tuojau šiuo antrašu: IMPERIAL NOVELTY COMPANY
1016 MILWAUKEE AVE., Dept. 2487, CHICAGO, ILL.

Lietuviai Amerikoje

DETROIT, MICH.

Detrito lietuvių veikimas.

Vasario 18 d. Lietuvių svietainė buvo Penkerių Metų Sukaktuvės Lietuvos Nepriklausomybės ir Klaipėdos sušelpimui.

Programą išpildė penki kalbėtojai ir du chorai. Kalbėtojas buvo vietiniais: trys lietuviai ir du angliai. Kalbėjo advokatas Unikgas, daktaras Matulaitis ir kunigas Borašis. Publikos buvo pilna svietainė ir aukų surinkta šauliams trys šimtai aštuoniasdešimt aštuoni doleriai ir trys centai, be įžangos. Įžangos buvo penkiolika centų. Prakalbos buvo surengtos tautininkų ir katalikų. Tai yra pagirtinas darbas dėl Tėvynės Lietuvos. Patartina ir daugiau tokių prakalbų surengti.

X-Kareivis.

LAWRENCE, MASS.

Operetė "Vaikas ar Mergaitė?" pavyko labai gerai. Gabija iš So. Bostono statė pas mus minėtą operetę. Lošėjai savo roles labai puikiai atliko, veikalą vadovavo pats gerb. komp. Mikas Petrauskas. Publikos prisirinko pilnutėlį Lietuvių Svietainė, dar daugelis turėjo grįžti namo, nes jau nebuvo svietainėje vietos, nežiurint kad buvo ir davatinių boikotavimas, ir taip pat žmonių mulkintojai buvo ir policijai įskundę, bet nieko nepesė, Mat mus Lawrence'o lietuviai nepasotų boikotų, nes boikotavo lenkų pasekėjai ir Lietuvoj, bet nieko nepesė, nes jau mus lietuviai sako: gana jau mus pralaukėt tamsybėje, per šešis šimtus metų neturėjome nieko daugiau, kaip tik pasnikauti ir graudžius verksmus verkti ir giedoti, bet jau mus Tėvynė mirus prisikėlė, ir mus tauta keliasi. Dar būtų malonų matyti, kad tą veikalą dar antru kart mums statytų ir tikime, kad dar daugiau publikos prisirinktų, nes veikalas labai gražus.

Ten Buves.

PITTSBURGH, PA.

Lietuvos Operos Artistų Koncertas.

Sausio 24 d. L. M. D. Svietainėje buvo surengtas koncertas Lietuvos artistams; surengė Birutės Choras. Artistai savo amato žinovai, ir savo užduotį žėdnas išpildė kogeriausiai. Pittsburgiečiams geriausia patiko Petras Oleka, kuris savo nudavimu dainuodamas gana prijuokino publiką. Ir ilgiai bus atminty Lietuvių artistų atsilankymas tiems, kurie buvo paklausti koncerto. Tik gaila, kad mažai žmonių atsilankė — vos į 150. Kasžin, ar Pittsburgiečiai tik tiek supranta dailę ir tik tiek teinteresuojasi ja? O gal užtenkė ir boikotavimas. Dalykas štai koks: nunešus plakatus prie šv. Kazimiero parapijos, kad išvengus nesmagumų (mat pirmiau man buvo atėmę plakatus ir sudrasę), įėjimą komiteto pasiklausti, ir galima plakatus dalint. Komitetas paaiškina, kad negalima, nes, esą, Birutės Choras "griauna bažnyčias." Stengiamas pertikrinti, kad Birutė da nenugriovė nė vienos bažnyčios, ir kaipo dailės Draugija jau gana pasižymėjo visokiam veikime, kad pakėlus lietuvių vardą ir kad Lietuvos artistai ir neužiima bažnyčių griovimui, vien dainuoja ir pildo muzikalią programą. Bet ne buvo galima pertikrinti ir turėjau eit šalin nuo bažnyčios. Žinoma, paėjęs toliau dalinau tiems, kurie ejo pro šalį.

Antras, tai SLA. mitingas L. M. D. Name. Čia atėjus ir dalinai; paduodu ir Dr. J. Baltrušaitiui, ta perskaičius ir sako: te, gali paduoti kitam, aš neisiu į buržujų klapčiukų koncertą.

Na, tai gadyne atėjo! sakau. Bažnytinis komitetas tai gal gana tamsus, kad nežino, kas dailė, bet kad mokslą baigus daktarė gali sakyti, kad dailės artistas tai buržujų klapčiukas, tai tik Pittsburge tas gali atsitikti!

Taigi tų artistų, ką vasario 18 d. nebuvo valna dalint plakatus prie šv. Kazimiero bažnyčios, vasario 25 d. toj pačioj bažnyčioj tie patys artistai per mišias giedoję ir smuika prajino. Čia jau ne bedieviai buvo ir bažnyčios negriovė, bet budavojo. Aš nors žinojau, kad kviečiami, bet artistams pranešt nenorėjau, kad but jų jausmai įžeisti.

J. Virbickas.

BRISTOL, CONN.

Per ilgus amžius Lietuva kentėjo persekiojimus nuo Rusijos ir Vokietijos imperialistų. Pasiūdekavojant pasaulio karui mūsų Tėvynė Lietuva pasiluosavo nuo Rusijos. Ir koks mums tą sykį smagumas buvo! Dėjom visas pastangas pagelbėti savo Tėvynei, kariaujančiai už laisvę. Musų darbas, musų aukos atnešė didelį mums malonumą, jogei šiandieną visas pasaulis žino, kad mes esame lietuviai. Dabartiniu laiku, kada išgirdom, jog Vokietijos lietuviai kariauja ir nori atsikirti nuo Vokietijos ir kada Klaipėda sukilo, Bristolio Draugystė Visuomenės Vyrų ir Moterų Sąjūdas savo susirinkime paskyrė \$25.00 iš kasos, nors dabartiniu laiku daug sergančių draugų yra. Ir išrinko kolektorijos pereinę per lietuvių gyvenimus: Jonas Urnevičia, Juozas Brazinskas, Vincas Petruševič, Jonas Zubrickas. Aukų surinkta po grįčias \$64.50, draugystės aukojų \$25.00 — viso \$89.50. Piniagai skiriami Klaipėdos kariaujančioms už laisvę. Pasiūsta New Yorko Baltic States Bankai, kuri apsiėmė pasiūsti į mus nurodytą vietą, tai yra Klaipėdai.

Aukojusių vardai: P. Višnauskas, Marcijona Kudzimienė po \$5.00; Motiejus Staškus, J. Zubrickas, P. Tamošaitis, M. Matukaitis, A. Blazevičius, J. Zigmontas po \$2.00; J. Matekaišis, V. Petruševič, J. Jokupčionis, P. Vaičiūnas, M. Selvestravičienė, A. Saukaitis, A. Vaičiūnas, T. Dapkus, P. Danielius, A. Rūpeika, A. Vasukonis, V. Masaitis, A. Griška po \$1.00; J. Zigmontas, A. Lukošius, B. Panorasa, K. Markevič, P. Kirtiklis, M. Selokienė K. Grabulas, V. Žvingilas, Z. Veličkienė, V. Jokišienė, J. Brazinskas, J. Urnevič, po dolerį. J. Razinauskas, J. Selokas po \$1.00. Smulkesnių aukų surinkta \$3.00. J. Jecius \$1.50; K. Pečenkienė 50 centų. Surinkta J. Zubricko ir V. Petruševičiaus Bristolyje aukų \$23.00; Terrevelyje aukojų Z. Mizara, G. Barinancikas, O. Cvikelienė, J. Turauskas, V. Martukas, V. Jeskevičius, J. Gražinas, V. Alasevičius, V. Čepulis, St. Bulčigis. Visi po dolerį. Pr. Matulevičė 50c. Viso Terrevelyj surinkta \$10.50. Bristolyje surinkta \$54.00. Drtės aukojų \$25.00.

Pasiūsta Baltic States Bankui viso \$89.50. Šitie pinigai turi būti pasiūsti Klaipėdos kariautojams už laisvę. Visiems aukojusiems tariame širdingą ačiū.

J. Zubrickas.

BALTIMORE, MD.

Negalima užtylėti nekaltą užmetimą. "Keleivio" №. 8 tulas A. K. Budvietis aprašo apie Baltimorės lietuvių veikimą, nepalikdamas nė Sandariečių, buk tai Sandariečiai surengė prakalbas, sausio 30 d., pašikvietę kalbėti "Vienybės" redaktorių širvydą

ir jo žmoną ir patį Sandariečiai neatsilankė į prakalbas — nė žmonių nė pinigų. Tiek turiu pasakyti draugui Budvietiui, kad ne esate tamista tikrai sužinoję ir norite apšmeižti žmones arba kuopą. Teisybė, prakalbos įvyko minėtąją dieną, ir nedaugiauusia publikos atsilankė, nežinau dėl kurios priežasties, bet tas prakalbas tai ne Sandariečiai rengė, bet Baltimorės Lietuvių Taryba, į kurią priklauso keliolika organizacijų ir kuopų.

Teisybė, mes, Baltimorės Sandariečiai, nedaug ką veikiame, bet ir kitų veikimo nepeikiame, o draugas Budvietis, matyti, mylite vienybę žmonijoje ardyti,

už taitai tamistai aš nuo savęs duodu papeikimą.

Toliau tamista rašote tulų moterėlių nepadorius darbus, bet aš ir tam netikiu: jeigu vieną daiktą meluojate, tai ir antiras taip pat gali būti. Man rodosi meš, draugai, meskime senus papratimus ir stokime į vienybės eiles, o atsieksime tvirtos galybės. Aš nuo savęs užkvičiu visus Baltimorės vyrus ir moteris rašyti pri Sandaros ir veikti visiems išvieno.

Baltimorės Sandaros 5 kuopos buna susirinkimai kožno mėnesio paskutinę pėtnyčią Lietuvių Svietainėje, Hollin gatvė.

K. Pečkis.

Lado Natkevičiaus Laiškai.

VIII LAISKAS.

Kaip mane prašalino 10-čiai posėdžiui.

Ir šiaip ir taip bandėm su G. J. Vileišiu prabilti, tačiau žodžio mums prezidiumas neduoda ir tiek. Piktis ima, kada matai augščiausioj įstaigoj neteisėtus darbus darant, laužant konstituciją, kurią ginti priedermė kiekvieno piliečio, tuo labiau atstovo. Bandėm po trečią kartą prašyti žodžio, bet kada ir tai atsakė, mudu su J. Vileišiu nutarėme pakelti protesto balsą prieš daromos neteisėtumus ir konstitucijos (41 paragr.) laužymą.

Išėjome iš salės ir skubiai surašėme pareiškimą protesto formoj, manydami, kad tą pareiškimą perskaityti tikrai gausime žodį. Bet kur tau?

Tada nieko kito neliko kaip sava valia man, kaip jaunesniam pasiūsti žodį ir perskaityti pareiškimą, ką aš ir padariau. Pareiškimas buvo sekantis:

"Seimo Prezidiumui Pareiškimas. Einant konstitucijos 41 paragr. dėliai rinkimo Prezidento reikalinga absoliutė atstovų balsų dauguma, kaip pirmiems taip antriems ir tretiems rinkimams, tuo tarpu posėdžių salėje rinkimuose dalyvauja tik 36 asmenys, neskaitant musų dviejų, kurie rinkimuose ne dalyvavome.

Todėl nei pirmas, nei antras rinkimas Valstybės Prezidento yra neteisėtas, ir koki rezultatai nebūtų prie trečiojo rinkimų išrinktasis Prezidentas negali skaitytis teisėtai išrinktu dėlei sulaužymo 41 paragr. Valstybės Konstitucijos, Su šiuomi pareiškimu pilnai solidarizuoją ir Valsiečių Sąjungos ir Socialistų Liaudininkų frakcijos. Mudu esamė prašę žodžio, kaip dėl tvarkos taip ir dėlei šio kvorumo reikalingumo, bet Seimo prezidiumas nerado galimu duoti mums žodžio apsaugojimui konstitucijos, kurios gynimas yra priedermė kiekvieno atstovo ir piliečio.

Šį musų pareiškimą prašome paskelbti ir pridėti prie protokolo. (pasirašė.)

Jonas Vileišis, ir Ladas Natkevičius. (Seimo nariai).

1922 m. gruodžio 21 d. Skaičiau jį balsiai, beveik rėdamas, nes prizidiumas visus skambučius ir tarškynes paleido, o "krikščionys" kaip gyvuliai tvarte pradėjo baubti, koliotis, rėkti, policijai šaukti, kairurie net bandė šokti iš vietų ir, matomai, nutraukti nuo katedrų. Tačiau neatsiūrinant į tą nežmonišką trūkumą pareiškimą perskaičiau iki pačiam galui.

Vadinamieji krikščionys už gynyimą Valstybės konstitucijos nerausdami pritaikė didžiausią bausmę, pašalindami visai 10 Seimo posėdžių.

Dauguma sako, kad tas manęs pašalinimas negali būti imamas domėn, kadangi tai atsitiko juridiniai neįvykusiame posėdyje. Po to pradėjau gauti nemažai

laiškų ir šiaip užuojautų, kaipo nuskriaustas ginant konstituciją. "Lietuvos Žinios" N. 242 sekančiais aprašo tą posėdį (Seimas 14-is posėdis 21-XII-22): Prezidento rinkimai.

Pirm. dr. Bistras, einant konstitucija skelbia Prezidento rinkimus, kurie turi įvykti slapto balsavimu.

Viso kairiojo Seimo sparno nėra: valst. liaudininkų, socialdemokratų, žydų, lenkų ir darbininkų kuopų atstovų kečės tučios. Kr.-d-tų bloką sudaro 36 atstovai; ergo: absoliutės atstovų daugumos nėra (reikia 40 iš 78). Tokiu budu, einant 41 konstitucijos paragr. rinkimai nėra galimi; bet į tą nežiurima. Iš taip keblios padėties kr.-d., visus įstatymus savaip — "krikščioniškai" aiškindami, ir čia randa išeitį: "kvorumas, sudarymui kurio reikia 26 atstovų: yra, — tai ir rinkimai galimi." Reikiška, Prezidentas pas mus gali būti išrinktas 14 balsų!!

Valst. liaud. atstovai — Natkevičius ir Vileišis — prie rinkimų tvarkos prašo balso, kad pareiškus frakcijos tuo reikalu deklaraciją, bet pirmininkas balso jiems neduoda. Deklaraciją įteikiama raštu ir minėti atst. posėdžių salę apleidžia.

Prasideda rinkimai. Kr.-d. ir uk. s. atst. 1 ir 2 kart ne visi balsuoja. Pirmą kart balsuojant Stulginskis gauna 17 balsų; ant- rą kart jis gauna 15 balsų, Galvanaukas 3 balsus ir Smetona 2 balsus; trečiuoju kartu Stulginskis gauna visus 36 balsus. Čia komedija kvepia.

Trečiam balsavimui einant sugrįžta Natkevičius ir Vileišis, vėl prašo balso, bet jo negaunant atst. Natkevičius skaito protesto pareiškimą prieš neteisėtus rinkimus ir konstitucijos laužymą, kadangi Valst. Prezidentas gali būti renkamas tikrai absoliučiai Seimo atstovų daugumai esant (reikia 40). Pirm. vienu, kitu ir pagaliau abiem skambučiais skambina, bet ir atst. Natkevičius kelia balsą, ir užbaigęs skaityti, tą protestą raštu įteikia Seimo prezidiumui. Atst. Natkevičius už tokį skaitymą pašalinimas 10 posėdžių.

Pirm. skelbia Prezidentu išrinktą pil. Stulginską, kuris 14 yal. darys priesaiką. Salėje, iš publikos girdėti: "gėda, gėda"...

Tuomi posėdis ir baigiasi. "Nugalėtojų" upas prispaustas, kaip laidotuvėse..

15-is Seimo posėdis 21. XII.27. Prezidento priesaiką.

Tą pačią dieną 15 val. įvyko Seimo posėdis, kuriame "naujai išrinktas Prezidentas" pil. Stulginskis davė priesaiką. Po to pil. Stulginskis pasakė prakalbą, dėkodamas Seimo kr.-d. bloko nariams už suteiktą jam — garbę. Pagiedojus himną posėdis užsibaigė.

Sek. posėdis įvyks 1923 m. sausio m. 9 d. Kaip publikoj taip ir pačiame Prezidente gero upo nematyti. Kardas.

LIETUVOS INFORMACIJŲ BIURO PRANEŠIMAI.

AMERIKOS REDAKTORIAI APIE KLAIPĖDOS ĮVYKIUS.

Klaipėdos atsitikimai patraukė domę visos Amerikos. Pusiau oficijozo "Washington Post" redakcija net įtarė Lietuvą, kad ar tik ne tuo pirmiausia tikslu Lietuviai sukėlė klausimą, kad gaus puikios progos pasigarsinti. Ir ištikrųjų drąsiai galima sakyti, kad visi didieji dienraščiai čia dėjo editorialus apie Klaipėdą, kad kurie net po kelis kartus. Tuos pasekdami daug varė ir mažesnis svarbos dienraščiai. Didžiuma redakcijų pažvelgė į dalyką daug rimčiau neg "Post." Negalima būtų pasakyti, kad didžiama balsų būtų buvę palankių Lietuvai. Buvo ir palankių ir nepalankių editorialų. Tačiau didžiama jų nepasakė savo tikros asmeninės nuomonės, tik išreiškė baimės, kad Klaipėdos įvykiai neuždegtų naujo pasaulinio gaisro, Nors Amerikos, rodos, didžiama, ir nebenorėtų kišties į Europos reikalus, tačiau nuosirdžiai pageidauja taikos, šisčiai nusimanydami, jog naujas didelis Karas Europoje netrukut atsiliepti skaudžiai ir į Amerika. Vienas iš didžiųjų Amerikos dienraščių, "New York Times," nepasakęs savo nuomonės iš esmės, charakterizuoja įvykius, kad, girdi "Lietuva — prieš visą pasaulį" ir abejoja apie pasisekimą.

Neprielankių editorialų miutys buvo šios:

1) Versalyje padaryta didelė klaida, kad paliuosucta mažos tautos. Tai įrodanti dabar Lietuva ("San Francisco Journal").

2) Lietuva ir Lenkija įtariamas peštukizme ("Chicago Tribune") ir keletas kitų dienraščių, tą mintį pakartojusių).

3) Lietuva įtariama, kad ją stumia Rusija. Tuo budu ji gali netekti užuojautos kitų tautų ("Milwaukee Sentinel," "Dayton Journal" ir k.).

4) Lietuva įėjusi į Klaipėdą krito auka Rusų ir Vokiečių intrigų ("Rochester Post Express").

5) Klaipėdos įvykiai tai misterija, kurią sumezgė Vokietijos junkeriai, atstovaujami Klaipėdoje Gaigalaičio — "Washington Post," pakartojęs šmeižtą, pašeičė iš Varšuvos.

6) Į Klaipėdą veržiasi Rusija, einanti Lietuvos užpakalyje — "Dayton News."

Užietuosime dar tipingą atsiliepimą vieno pietų dienraščio "Charlestown Gazette, W. Va.": "Gyvenimas yra trumpas, o be to dar Kongreso sesijos nepasibaigė. Todėl mes negalime užimt skaitytojų laiko pasakojimais apie tuos lietuvius, kurie dabar sudaro pavojų Europos taikai. Jie gyvena prie Baltijos jurų. Jie yra mišinys Slavų, Prūsų, Lenkų, Latvių, žemaičių, latvinių, jadvingvių, kurų, žemgalių, ir kvivičių. Jie turėjo mažiau ramybės, negu airiai, daugiau pašalinimas 10 posėdžių.

Pirm. skelbia Prezidentu išrinktą pil. Stulginską, kuris 14 yal. darys priesaiką. Salėje, iš publikos girdėti: "gėda, gėda"...

Tuomi posėdis ir baigiasi. "Nugalėtojų" upas prispaustas, kaip laidotuvėse..

15-is Seimo posėdis 21. XII.27. Prezidento priesaiką.

Tą pačią dieną 15 val. įvyko Seimo posėdis, kuriame "naujai išrinktas Prezidentas" pil. Stulginskis davė priesaiką. Po to pil. Stulginskis pasakė prakalbą, dėkodamas Seimo kr.-d. bloko nariams už suteiktą jam — garbę. Pagiedojus himną posėdis užsibaigė.

Sek. posėdis įvyks 1923 m. sausio m. 9 d. Kaip publikoj taip ir pačiame Prezidente gero upo nematyti. Kardas.

"Boston Herald" rašo: Nuo to laiko, kaip Rusija paskelbusi savo pretensiją į Klaipėdos klausimo risimą, galima būtų laukti, kad Lietuva nebetylėsianti ir kad ji stipriai pareikšianti savo teises. Taip ir įvykė.

"Kodėl Klaipėda nebuvo priškirta Lietuvai Versalės sutartimi, tai paslaptis, rašo toliau "B. Herald." Gal Lietuva ir blogai buvo patarta pasiimti Klaipėdą spēka, bet jos nekantrumas gali būti dovanotas, atsiminus taip ilgą tęsimą, rusų grąšinimą ir visos tautos reikalavimą."

"Žinoma — rašo "Cleveland Plain Dealer," — Lietuva gal ir turėtų pasitraukti iš Klaipėdos, bet nežiurint tos teorijos, vis dėlto negalima jai neužausti. Klaipėdos kraštas buvo internacionalizuotas su pažadėjimu plebiscito, kurs klausimą išrištų. Jisai gali tarp Lietuvos ir juros. Su Klaipėda Lietuva gali tarti, be jos ji jaučia, kad gali būti mirtinai pasmaugta. Ji nuolat reikalauvo, kad būtų išpildytas plebiscito pažadas, pasitikėdama, didiele lietuvių didžiama, tačiau niekas neatsiūriėjo į tuos jos reikalavimus...

Gal ir vertėtų suvaldyti Lietuvą, jeigu didžiosios Valstybės būtų buvę nuoseklios. Bet kada neregulerė italų kariuomenė užima žemes paskirtas Jugoslavijai, alijantai nesučiūcia savo karo laivų. Kada turkai pasileidžia nuo saito, niekas nesiskubina jų suvaldyti. Net kada lenkų savanoriai užima Vilnių, Lietuvos reikalaujamą miestą, alijantai nesučiūcia baudžiamosios ekspedicijos...

Vargu ar Klaipėdos sumišimai prives prie tarptautinių komplikacijų. Jie per daug nežymūs. Tačiau jų pasekmė turėtų būti kuogreičiausias Klaipėdos klausimo išsprendimas. Lietuva užsitar nauja turėti tą kraštą, ir nebutų nei senso, nei teisybės — neveisti gyventojams pareikšti savo apsisprendimą. O juk lietuvių tik to ir tereikalauja."

"Klaipėdos įvykiai — rašo "Buffalo Express" — tai vėliausioji pastanga atitaisyti vieną iš kvailų Versalės taikos kompromisų. Klaipėda tai vienatinis Lietuvos uostas... Lietuviams atsibodo laukti Komiteto tyrinėjimų. Dėlto jie ir nusprendė, kad jie iš tų komitetų nieko gero neda esanti reikalinga jų prekybai. Juos čia remia Francuzija, kuri nori taip stiprios Lenkijos, kaip tik bus galima. Bet jeigu lenkai įsikurtų ir Vilniuje, ir Klaipėdoje, tai beabejo netrukut ateit tas laikas, kada ir visa Lietuva būtų prie Lenkijos prijungta. To, rodos ir norėtų. Francuzija. Štai dėlto tur but lietuvių ir pasirinko Klaipėdos krašto užėmimui kaip tik tą dieną, kada Francuzai ejo į Ruhr'ą."

Respublikonų dienraštis "Boston Transcript" rašo: "Lietuva nuvarė į šiupulius didžiųjų valstybių ir tos taip giriamos Versalės sutarties autoritėtą. Valsstybių kapitulecija, ar ji pasirodys tik laikina, ar ne — bus šaltiniu pažemimino Anglijos, Francuzijos ir Italijos valdžioms. Bloga kai tave supliekia tau lygus. Bet daug didesnė gėda Galijotui praikišti kovą su Dovidu."

Philadelphiaijos adu didieji dienraščiai palankiai atsiliepė. "Philadelphia Bulletin" (labiausia prasiplatines Amerikos dienraštis) rašo: "Klaipėda nušviečia Versalės taikos nedateklis. Sutartis privertė vokiečius atsizadėti to miesto, bet nebuvo nuspresta kas su juo daryti. Sutarties autoriai galvojo, kad ji tai turi prigulėti Lietuvai, bet sutartis dar nepripažino Lietuvos Valstybės. Vėliau, Amerikai pripažinus Lietuvą, pripažino ją ir alijantai, bet apie jos uostą nu-

tarimo vis dar nepadarė. Jeigu jau Vokietija turi galutinai Klaipėdos netekti, tai ar nebūtų geriau ją syki ant visados priekirti Lietuvai, negu laikyti neaiškume jos padėtį. Tai buvo vienas iš daugelio tų neužbaigtų dalykų, kuriuos aiškiai išspręsti pritrūko drąsos sutarties darytojams. Gal jie per daug pasitikėjo internacionalizacijos principu, o taip pat Tautų Sąjungos administratyvio aparato sekmingumu.

"Philadelphian Inquirer" rašo: "Lietuviai jautė, kad uodega turi būti ten, kur yra visas kailis ir jie įrodinėjo, kad kadangi Klaipėda yra vienatinė jų išeitis į jūrą, ji turi būti teisėtai priskirta tai teritorijai, kuriai ji priklauso geografiškai. Kad tame neprotavime yra logikos ir išminties, tai aišku, ir kadangi lietuviai nebematė vilties, kad alijantai jiems ateis į pagalbą, todėl jie ir pasekė Vilniaus ir Fiume precedentus ir patys sau pagelbėjo.

Jie dabar randasi Klaipėdoje, taip kaip lenkai randasi Vilniuje, kurs teisėtai priklauso Lietuvai, ir kaip Italai sėdi Fiume, į kurį Kroatiai turi daugiau teisių — ir po teisybei neaišku, kad galėtų lietuvius iš Klaipėdos pašalinti. Gal but ir geriausia, o gal net vienatinė išeitis alijantams bus — pripažinti įvykusių faktų ir formaliai patvirtinti lietuvių nuosavybę, kurią jie patys įsigijo."

New Yorko dienraštis "Sun" rašo: "Lietuviai užvaldė pagedaujaną uostą ir laikosi jo taip tvirtai, kaip lenkai laikosi Vilniaus. Nereguliarė jų kariuomenė, užimanti Klaipėdą pareiškė, kad ji neis iš ten. Lietuvos valdžia, nors ir sakosi nedalyvaujanti maiste, tečiau vis dėlto atvirai pareiškia, kad ji pilnai užjaučia naturaliam žmonių troškimui susivienyti su savo tėvyne."

L. I. B.

KĄ RASO AMERIKOS LAIKRAŠČIAI APIE LIETUVĄ.

Kai kurios lietuvių kolonijos pasirupino paskelbti vietiniuose dienraščiuose žinių apie vasario 16-o apvaikšiojimą. Worcesterio laikraščiai praneša apie lietuvių pamaldas bažnyčioje tą dieną ir apie dvejus prakalbas bažnyčios svetainėje ir A. O. H. svetainėje.

Amsterdamo lietuviai sudėję \$6,000.00 Vilniaus Fondan. Montello lietuviai gražiai paminėję Lietuvos Nepriklausomybę ir sudėję aukų Klaipėdos nukentėjusiems.

Rochesterio lietuviai taip pat gražiai pasirodė. Turėję kalbėtojų net iš Chicagos.

Ypatingai gražiai pasirodė New Haveno lietuviai. Vietinis dienraštis "Register" aprašė iškilnę ir jos istorinę priešastį, šiaip baigia aprašymą: "Lietuvos Konstitucija buvo sudaryta sulgy pavyzdžių mūsų (t. y. Amerikos) Konstitucijos ir duoda laisvės ir lygių teisių visiems. Vyriausybė įvedė pinigų, panašius į mūsų, jų litas atitinka mūsų dešimtukui. Faktinai jaunoji respublika plėtojasi lygiai tais pačiais keliais, kaip ir mūsų, nusijausdama, kad mūsų pavyzdys vis dėlto yra sektingas."

Presbitorijonų kunigas J. I. Good daugelyje dienraščių padėjo ilgą straipsnį, nurodanti, jog Europos protestonai nepajegia savo dvasinių reikalų aprūpinti ir kad jie laukia pinigines ir kitokios paramos iš Amerikos protestonų. Tarpe šalių, kurioms Amerikos protestonų pagalba esanti būtina reikalinga, minima ir Lietuva, kurioje 40,000 lietuvių protestonų turi tik 4 dvasiškius.

"Penki milijonai statymui, o kur darbininkai?" Tokį klausimą stato "New York Herald," rašydamas apie ateivybės tvarkymo įstatymą, kurį jįsai vadina "įstatymu pragyvenimui pa-

branginti." Kaip žinoma, Kongresan yra įneštas naujas įstatymo sumanymas ir per komisijas jau perėjęs, — sulgy kurio ateivius nuošintis butų numazintas nuo 3 iki 2-jų ir tai butų skaitoma ne pagal 1910-tų metų cenzo, bet pagal 1890-tų. Ta atmaina, jeigu įvyktų, lietuvių šiaip palieštų: "Dabartinis įstatymas leidžia įvažiuoti 2,310 lietuvių per metus. Sumanytasai įstatymas be leistų įvažiuoti tik 213 per metus. 1914-ais metais 21,000 lietuvių čia įvažiavo."

Matėm ir paveikslų, k. a. :

- 1) Lietuvos šaulių, arba Gelezinio Vilko — paėmusių Klaipėdą;
- 2) p. Antano Ivo, žymiai prisidėjusio prie Klaipėdos lietuvių sukilimo (viename laikraštyje net ir su šeimyna);
- 3) Klaipėdos miesto paveikslas, imtas iš orlaivio;
- 4) Ponios Elenoros Čarneckienės, Lietuvos Atstovo V. Čarneckio žmonos;
- 5) Kun. J. J. Howard, J. V. Liutkausko, J. S. Dervelio — kalbėjusių Worcesteryje vas. 16 d. L. I. B.

T. M. D. Reikalai.

Visus raštus, korespondencijas ir straipsnius TMD. reikalais reikia sųsti redaktorius V. Širvydo, 193 Grand St., Brooklyn, N. Y. vardu ir adresu.

KAS VEIKIAMA KUOPOSE.

CENTRAL BROOKLYN, N. Y. Kaip matosi spaudoje iš TMD. kuopų veikimo, tai musų 44 kp. negali susilyginti, bet kad jau mes visai snaudžiame irgi negalima sakyti. Vasario 21 d. š. m. tapo laikytas kuopos susirinkimas, kur prisirašė du nauji nariai: Stasys Mockevičius ir Pranas Rimkus. Šis musų kuopos susirinkimas buvo pirmas naujoje vietoje, nes pirmias buvo laikoma karčiame salėj po No. 27 Hudson ave., o dabar persikėlė į Lietuvių Neprig. Klubo kambarius po No. 55 Hudson Ave., kur dėl TMD. yra daug patogesnė vieta. Kadangi kuopoj nesiranda veiklių ir mylinčių dailę ypatų, kurie galėtų koki veikaliuką sulošti arba koncertą surengti, tad kuopa pasitenkina vien prakalbų rengimu dėl labo organizacijos. Tadgi ir šį sykį nutarė surengti prakalbas kada balandžio mėn. Taipgi buvo skaitoma laiškas nuo tarpriovinio komiteto su pakvietimu kuopą dalyvauti kovo 11 d. konferencijoj. Tapo nutarta dalyvauti ir išrinkta delegatais du nariai: J. Raščius ir K. Ribokas. Taipgi laiške minima ir apie aukas, bet kad ant vietos vieno nario buvo išsitarta, jog jam teko girdėti kokių ten neaiškumų apie viršminėtą komitetą, tad kuopa, nors ir iš mažo savo izdo, paskyrė \$10, bet tik tada duos, kaip dalyvaujanti nariai konferencijoj ištirs kad viskas yra gerai ir jokių neaiškumų nėra. O taipgi ir kur aukos eis.

P. M. Andrius.

TMD. NARIŲ STOVIS 6 KUOPOSE.

(Kuopos 11-20)

Kuopa 11-ta, Baltimore Md.— Už 1922 metus užsimokėjo šie nariai: Alyta Jonas; Alyta Kazys; Anukaišis Ant.; Bajoras Juozas; Bielis Vincas; Brazauskas Antanas; Ginkus Pranas; Gricina Jonas; Kalinauskas P.; Kilikevičius Matijošius; Kurelaitis Antanas; Petrika Juozas; Rinkevičius Leonas; Rulis Al.; Urniežius Ignotas.

Už 1923 metus dar kuopa nėra prisiuntusi Centran mokesčių.

1919 metais kuopa turėjo 82 narių; 1920 — 44; 1921 — 24; 1922 — 16.

12-tos kuopos visai nėra. 13-ta kuopa, Valparaiso, Ind. šį kuopa 1919 metais turėjo penkis narius, bet nuo to laiko nėra

prisiuntusi mokesčių. Tai yra moksleivių kuopa, ir gaila, kad taip apsilėdusi.

14-ta kuopa, New Haven, Ct. — Nuo 1921 metų kuopa nėra prisiuntusi Centran jokių mokesčių. 1919 metais kuopoje buvo 25 nariai, 1920 — 11.

15-ta kuopa, Binghamton, N. Y. — Už 1922 metus užsimokėjo šie nariai: Bačkauskas F.; Kulbiutė Ona; Zemaitienė Agota. Už 1923 metus dar nėra prisiuntusi mokesčių.

1919 metais kuopoje buvo 24 nariai; 1920 — 13; 1921 — 13; 1922 — 3.

16-ta kp. Easthampton, Mass. — Už 1922 metus užsimokėjo šie nariai: Barisas Ignas; Dalikas V.; Jarusevičius B.; Jarusevičius J.; Jarusevičius Bladas; Jurša J.; Karpavičius B.; Mikus V.; Navickas J.; Navickas A. J.; Razanauskas J.; Slacas Petras; Tamulytė M.

Už 1923 metus dar nėra prisiuntusi mokesčių. Ši kuopa yra vienatinė iki šiol paskelbta, kuri padidino savo narių skaičių 1922 metais, vietoje nupuldžius jį, kaip jau matėte kitos kuopos padarė. Butent, 1919, 1920 ir 1921 metais kuopoje buvo po 8 narius, o 1922 metais jų buvo 13.

17-ta kp. S. Omaha, Nebr. — Už 1922 metus užsimokėjo šie nariai: Armoškas Jonas; Junevičienė K.; Juzeliunas Petras; Labauskas Jonas; Laucius K.; Maselskienė M.; Paukštienė V.; Sabaliauskas V. J.; Šaknys J.; Strazdas Juozas; Trainavičia K.

Už 1923 metus dar mokesčių neprisiuntė.

1919 metais kuopoje buvo 18 narių; 1920 — 16; 1921 — 13; 1922 — 11.

18-tos ir 19-tos kuopų nėra. 20-ta kuopa, Cleveland, Ohio. Už 1922 metus užsimokėjo šie nariai: Banionis V. P.; Baltrukonis L. P.; Baltrukoniutė J. M.; Bindokas Juozas; Garmus J. P.; Grigalius Kazys; Grinius Kazys; Karpavičius K. S.; Kasiulionis Kostantas; Kudirka Jonas; Lapsinkas Andrius; Plerpa Jonas; Praškevičius Antanas; Vasiliauskas Povilas; Vidugiris Jonas; Vitkus Dr. J. T.; Žilis J. J.

Už 1923 metus dar nėra prisiuntusi mokesčių.

1919 metais kuopoje buvo 74 nariai; 1920 — 53; 1921 — 44; 1922 — 17.

Taigi, suvedus kruvon skaitmenis, pasirodo, kad 1919 metais šios kuopos turėjo 236 narius; 1920 — 145; 1921 — 102; 1922 — 60.

GERIAUSI Cigaretai

Nesikankink su Reumatizmu Neuralgija Strėnų Diegliu Skausmais Krutinėje Skaudamais Muskulais Patrink truputį su **Pain-Expelleriu** ant skaudamų vietų, ligi pajausi odos degimą—ir užganėdinantis, malonus palengvėjimas tuojaus užstos. Tikrasai Pain-Expelleris turi INKARO vaisbaženklį.

Lietuviška Aptieka
Jeigu norite teisingų vaistų ir nužemintom kainom, tai visada eikite ant 100 Salem St., kur rasite visokių Amerikos vaistų ir Europiškų ir visokių lietuviškų šaknų. Mes laikome užtikrintas gyduoles nuo visokių ligų, kaip tai: nuo galvos skaudėjimo, nuo užsenėjusio reumatizmo, nuo nusilpnėjimo strėnų, kraujo valimui, nuo uždegimo plaučių, nuo kosulio ir visokių kitų ligų. Taipgi turime nuo visokių slaptųjų ligų ir geriausių patarimų suteikiame, nuo patrukimo del vyrų ir moterų. Atsiminkite, jeigu pirksite pas mus, sužėdysite pinigų ir sveikatą. Ateikite visada pas mus, o mes jums patarnausime kuogeriausiai. Pašaukiame geriausių daktarus per telefoną visai uđdyka.
H. CABITT.
100 SALEM STREET. BOSTON, MASS.

LIETUVOS TRISPALVĖ VĒLIAVA.
Kiekvienas name privalo buti Lietuvos Vėliava, o ypač laike Vasario 16, šiais metais, nes tą dieną sukanką jubilėjus 5 metų nuo atgavimo Lietuvai nepriklausomybės.
Reikalaukite Vėliavų "VIENYBĖS" BENDROVEJE.
Lietuvos Vėliavų turime Ketveriopų: Vilnonė, 6 pėdų dydžio \$6.00. Gragaus audeklo, 6 pėdų dydžio \$3.75. Mažos su koteliais, 8 colių dydžio po 25c. 5 ir pusės colių dydžio su kotukais po 15c. Taigi paskubėkit su užsakymais.
— Siųsdami užsakymus prisiųskite drauge ir pinigus, tas pagreitins gavimą vėliavos.
— Perkupčiams duodame didelį nuošimtį ir apmokam peršuntimo lėšas. Pasinaudokite proga, o tą padarysite paskubėdami su užsakymais. Adresuokite
VIENYBĖ
193 Grand Street, Brooklyn, N. Y.

SKAITYKITE "DIRVA"
"DIRVA" YRA PIGIAUSIAS IŠ DIDŽIŲJŲ (8 PUSL.) SAVAITINIŲ LAIKRAŠČIŲ!!!
Suv. Valstijose metams \$2.00
Pusei metų \$1.00
Kanadoje metams \$2.50
Pusei metų \$1.25
Lietuvoje ir kitur metams \$3.00
Pusei metų \$1.50
Reikalaukit kopijos pažiūrėjimui — siunčiama visiems dovanai. Reikalaukit "Dirvos" Katalogų.
"DIRVA"
7907 Superior Ave., Cleveland, Ohio.

SUSIVIENIJIMAS LIET. AMERIKOJ
DIDŽIAUSIA LIETUVIŲ APDRAUDOS IR PAŠALPOS ORGANIZACIJA S VJVIENYTOSE VALSTIJOSE, KURIOS TURTAS ARTI \$500,000.00.
Nuo susiorganizavimo iki šiam laikui išmokėta \$248,587.80 pomirtinių. Pašalpų išmokėta \$247,687.15.
SLA. kuopos randasi visuose didesniuose miestuose. Nariai priimami nuo 18 iki 50 m. amžiaus. Visi nariai gauna laikraštį "Tėvyne" dovanai. ir taipgi gauna SLA. išleistas knygas už pusę kainos.
Pomirtinės skyriai — \$150,300, 600 ir 1,000.
Pašalpos skyriai — \$6.00, 9.00, ir 12.00 į savaitę.
Dėl platesnių informacijų kreipkitės šiuo adresu:
LITHUANIAN ALLIANCE OF AMERICA
307 W. 30-th Street, New York, N. Y.

NAUJIENOS
Pirmas didžiausias ir geriausias dienraštis pasaulyje. NAUJIENAS leidžia darbo žmonės darbo žmonėms. NAUJIENŲ Metinė Biznio Knyga ir Almanakas, 1923 m. su 20,000 informacijomis DYKAI tiems, kurie užsiprenu-neruos NAUJIENAS.
NAUJIENŲ kaina metams Amerikoje \$7.00. Lietuvoje \$8.00.
NAUJIENOS
1739 S. HALSTED ST., CHICAGO, ILL.

Kur Gauti "Sandara"
Pavienius num. galima gauti kotm savaitę už 5 centus, sekandiose
BRIDGEPORT, CONN.
H. Slavin, 24 Railroad Ave. CLEVELAND, OHIO.
"Dirva", 7907 Superior Ave. CHICAGO, ILL.
P. A. Szukys, 2345 St. Clair Ave.
J. B. Aglinskas, 3238 S. Halsted St.
Dr. K. Drangelis % Venta Drug Store 4101 S. Francisco Ave.,
V. J. Andriulis, 2041 S. Ruble St.
F. A. Juozapaitis, 4569 S. Hermitage Ave, MONTELLO, MASS.
D. Kella, 9 Aarthur St.
A. M. Lanška, 672 N. Main St.
Boston Sales Co. 678 Main St.
NEW HAVEN, CONN.
K. Makarevičius, 255 Wallace St. LAWRENCE, MASS.
J. J. Urbszo & Co. 101 Oak St. Lithuanian Sales Corp., 70 Lawrence St. BROOKLYN, N. Y.
J. Pasniewsky, 87 Grand St.
"Vienybė" P. Co., 193 Grand St. BOSTON 16, MASS.
J. B. Reinetz, 84 Salem St.

Ligoniai Kurie Sergate
Reumatu, Dusuliu (Ašma), Nervų liga, širdies liga, nuomariu, veneriskomis ligomis ir tt. Visų ligų nemaniu, bet bile ligą turi, ar kas tavo šeimynoje turi, nuo didžiausios ligos šei mažiausiai; galite duoti antrą, o gausite rodas ir receptus dykal. Idėk už du centu stampą ir gerą antrą. Dabar geras laikas, vasara ir tikraf šitam laike jus patys save namie pagydysite. Bandykite naminio gydyme — patys sau. Čia turite progą su garantavimu, bble tik jus tą darysite — pasveiksite. Rašykite pas:
ALEX R. SALVIS
P. O. BOX 96 Dallas, Pa.

Pr. Žyvas
Parduodu laivakortes, geriausių laivų kompanijų. Perku ir parduodu namus ir farmas (Real Estate). Apdraudžiu nuo ugnies namus, automobilius ir tt. OFISO ADRESAS:
1836 N. Main St., Scranton, Pa.

Oregon 3995-M.
Dr. Ignatius Stanekus
1210 S. Broad St. Philadelphia, Pa.
Lietuvis Daktaras, ir Chirurgas.
Valandos: Nuo 9 iki 11 A. M. nuo 2 iki 4 P. M. nuo 7 iki 8 P. M. Nedėliomis nuo 10 iki 3 P. M.

Tel. So. Boston 270.
DR. JOHN MacDONNELL, M. D.
Galima susikalbėti ir Lietuviškai Ofiso valandos: Rytiais iki 9 val. Po pietų 1 iki 3 Vakaris 6 iki 9. 536 Broadway, So. Boston.

Dr. Tessmer
DENTISTAS
306 Main St., Worcester, Mass. viršuj "Iver Johnson" krautuve Patyres dentistas priimanas kainos. Atdara 9 A. M. iki 6 P.M. Nedėliomis 11 iki 12 P.M., Tel. 3310 Park.

Dr. Paul J. Jakmaoh
(Jakimavičius)
Priėmimo valandos: nuo 2 iki 4 val. no pietų ir nuo 7 iki 6 val. vandis.
509 Broadway, Kampas G. V. So. Boston, Mass. Telephone South Boston 502

Išgaminuojam akis ir pritaikom akinius.
H.S. Stone O.D.
Akis Specialistas.
399a Broadway, (tarpe B ir F gatvių. South Boston.

Pakirpti plaukai ir pleiskanos nėra maloni kombinacija. Tos nešvarios baltos pleiskanų lupynos sunaikina gražiausius kiekvieno plaukus.

Ruffles
yra mirtinu priešu pleiskany. Tik kelis kartus panandojus jas iš galvos visiškai pranyks pleiskanos. Palaikymui sveikos galvos odos ir gražių žvilgančių plaukų, naudėkit Ruffles.

Kaina 65 centai aptiekose, arba už 75 centus prisiunčiame tiesiai iš laboratorijos.

F. AD. RICHTER & CO.
104-114 So. 4th St. Brooklyn, N. Y.

Vietos žinios.

GERB. SANDARIEČIAI!

Linksmas žinia visiems, kad mūsų gerbiamas atstovas, A. Ivaškevičius, pargrįžta namo po dideliu darbu.

Sulyg nutarimo yra rengiama, sutikimo draugiška vakariene, kuri bus nedėlios vakare, Lietuvos Salėje, E St., So. Boston, Mass.

Kviečiame visus narius ir pašalinius atsilankyti į vakarienę. Kurie norite dalyvauti vakarieneje, malonėkite išanksto nusipirkti tikietus. Tikietus galima gauti Sandaros Adm. ir Baltic States Fin. Corp.

A. L. T. Sandaros 7 kp.
Pirm. V. P. Jankauskas,
78 kp. M. Žilinskienė.

NEPAMIRSKITE!

Serėdos vakare 7:30 val. Muncipal Salėje bus prakalbos. Kalbės D. Šlezevičienė, Vencienė, Bagočius ir kiti. Visi ateikite.

AUKA PRIIMTA.

Klaipėda, vas. 15 d., 1923 m. Lietuvos Amerikos Piliėčių Klubiui, Boston, Mass. Gerbiamieji.

Su gilia padėka tvirtiname gavę per p. Kastantą Norkų Kaune vieną šimtą dolerių (\$100.00), tamstų auką mūsų brangiai idėjai remti. Mums labai yra brangu matyti, kad mūsų pasiryžimas ir pasiaukavimas yra įvertinamas. Širdinga jusų iš už jūrų ištiesta ranka yra mums tvirtu užtikrinimu, jog vienybėje mes atsiuksime savo Tautos idealus.

Vyriausias Maž. Lietuvos Gelb. Komitetas:

Martynas Jankus, pirm.
Vilius Šauliškis, sekr.

GRAŽI PRADŽIA SIMANO DAUKANTO MOKYKLAI.

Aukojo sekančios draugijos:
Balso Draugija \$20.00
DLK. Vytauto 15.00
L. U. Klubas 15.00
Pereitame "Sandaros" numerįje tilpo atsišaukimas į draugijas sukelti auką vasarinei mokyklai.

Į vieną savaitę pasirodė \$50. Tas reiškia, kad mūsų draugijos prijaudžia kultūringam darbui.

Patariama visuomenei kreipti daugiau dėmesį į tas draugijas, kurios prisideda prie tokio kultūringo darbo. Rep.

J. BUTENO KONCERTAS.

Kovo 3 dieną Lietuvos Salėje buvo J. Butėno koncertas. Apart Butėno dalyvavo p-lė E. Aušriūtė ir p-lė B. Šaliniūtė, ir V. Tumanis. Žiurint dailės žvilgsniu, Butėnas, Aušriūtė ir Šaliniūtė gerai išpildė programą, tik gaila, kad eina į sceną tokie dainininkai, kaip Tumanis, kuris nei vienos dainos nepadaiduoja be žymių klaidų. Žmonių buvo apie 100. Gaila, kad mažai pritarėjų turėjo Butėnas ir iš draugų mažai turėjo simpatijų. Manau, bus lekcija Butėnui, kad į dailę reikia įleisti komunizmo, nes komunistai neturi supratimo atskirti dailę nuo politikos.

Programo turinys buvo įvairus ir didžiulio buvo lietuvių kalboj dainos. Šį sykį vietoj "Sveika Rusija," Butėnas dainavo "Pasakyk, Lietuva," M.

Ofiso Tel. S. B. 3520.
Namų Aspinwall 0581
Advokatas

A. O. ŠALNA (SHALNA)

Lietuvys Advokatas baigęs du universitetu Cornell University su A. B. ir G. Washington University su L. L. B.

"Darbininko" Name (antros lubos)
366 W. Broadway,
So. Boston, Mass.

Petrausko. Dainuojant tą dainą komunistėliai šaiposi — mat, kam Lietuva, o ne Rusija.

Klevas.

KOMP. M. PETRAUSKAS

Nedėlioje po piet, kovo 11 d. dainuos Dailės Myletojų rengiamame koncerte, Lawrence, Mass. Kovo 11 d. A. L. T. Sandaros moterų kuopa rengia priėmimo vakarienę grįžtančiam iš Lietuvos Ivaškevičiui ir kitiems svečiams.

"Gabijs" pradėjo uoliai rengties prie "Velnio Išradėjo." Repeticijos vyrų buna trečiadieniais, o viso choro — penktadieniais, Lietuvos Svetainėje. Kompozitorius Mikas Petrauskas, rašydamas tą operą, davė didžiulią dalį veikimo "velniams," t. y. vyrams, tad jiems prisieina daug dirbti, kad tapus tinkamais skir-tam amplua.

S. L. ŠV. KAZIMIERO DR-JOS

Mirė du draugai pneumonija. Motiejus Overka, vasario 22 d. ir Liudvikas Bazas, kovo 1 dieną. Draugija davė puikų paskutinį patarnavimą savo mirusiems nariams. Korespondentas.

LIETUVIŲ BALSŲ DR-JOS

So. Boston, Mass., susirinkimas buvo kovo 1 d., 1923 m. Į susirinkimą atsilankė delegatas nuo Simono Daukanto Mokyklos, paduodamas laišką Balsų sekretoriui. Laiškas buvo perskaitytas ir vienbalsiai priimtas ir delegatui balsas suteiktas. Paaiškinti reikalingumą Simono Daukanto Mokyklos, vienbalsiai nutarė 20 dolerių palaikymui mokyklos.

Valio L. B. D. už tokią gausią auką, Kas daugiau?

Bronis Kontrimas.

Bostoniečių Atstovo Laiškas.

Kaunas, Vas. 16, 1923.

Gerbiamas Šliakys:

Siandien Kaune buvo labai iškilmingas apvaikščiėjimas ir buvo daugybė žmonių suvažiavę iš visur pasižiūrėti parodos. Žiurint į tą visą apvaikščiėjimą Lietuvos Nepriklausomybės dienos žmogų apima kažkokiu nepaprastu ietuvystės jausmu. Taryčios budamas jau kitos šalies pilietis reikėtų žiurėti šaltai į tą Lietuvos šventę ir niekuomi, kas lietuviška, nesigėrėti ir pamiršti. Bet kur tau: kaip tik pamatai lietuvišką kariuomenę, o labiausiai raitelius, tai žmogų visai užhipnotizuoja ir padaro lyg mažą vaiką ir bėgi paskui tų lietuviškų karžygių, kad tik dar daugiau juosius pamačius ir dar ilgiau išgirdus lietuviškų dainų arba triubas griežiančias lietuviškus maršus. Žodžiu sakant, žmogus, nors jau esi išdalies nebelietuvis, vienok išgirdęs Lietuvos karius dainuojant arba griežiant, tai žmogus pasilieki visai kas kitas ir taryčios nesijausdamas pats savęs eini paskui dainuojančių arba griežiančių karių.

Butų galima daug daugiau aprašyti apie visą tą grožybę Lietuvos šventės, bet dėl stokos laiko turiu trumpai pasakyti dar ir kitą įspūdį, kurį daro Amerikiečių nupirktais "Laisvės Varpas."

Tas "Laisvės Varpas" yra pakabintas karo muzėjaus bokšte priešais tenai gražiai išdabintos aikštės ir kur žmonės susirenka kas visose Lietuvos iškilmėse savo vargus ir laimes pranešti. Ir kada Laisvės Varpas skambina reiškia kokį didelį nuotikį, ir todėl vasario 16 d. taipgi buvo jis skambinamas.

Tenai prie karo muzėjaus yra pastatytas paminklas žuvusiems kariams už Lietuvos laisvę ir laike iškilmingiausios valandos buvo dedami gyvų gėlių vainikai ir tarpe daugybės visokių gražių-gražiausių vainikų buvo padėtas nuo A. L. T. Sandaros ir L. P. Sąjungos, su užrašu: "Žuvusiems Lietuvos Kariams."

Vėliau buvo laikomos trumpos prakalbos ir tenai kalbėjo nuo Seimo, Šaulių organizacijos atstovas Mažosios Lietuvos ir aš buvau kviestas kalbėti nuo Amerikiečių lietuvių, bet ta visa iškilmingiausia šventė buvo pažymėta partvyiškuumu iš krikščionių demokratų: mat kun. Šmulskštis vedė prakalbas laike iškilmingos ceremonijos.

Neatsizvelgiant, nors Lietuvos Gynimo Komiteto pirmininkas ir kiti seimo nariai buvo kvietė mane tenai trumpai ištarti keletą žodžių varde Amerikiečių, bet kunigas Šmulskštis užsispyrė, kad Amerikiečiai nėra svarbu ir jiems buk nėra reikalo kištis į tokius dalykus ir todėl nedaleido man kalbėti, tik tai tur but dėlto,

kad aš Sandarietis, o ne jų partijos žmogus.

Man ašmeniškai nėra svarbu, ar aš tenai kalbėsiu, ar ne, bet buvo gaila, kad niekas kitas iš Amerikiečių tenai nebuvo pastatytas kalbėti ir papildyti tą iškilmingą ceremoniją, kuri buvo taip puikiai išpuošta. Buvo kalbos nuo Didžiosios ir Mažosios Lietuvos ir reikėjo kalbėti nuo Amerikos lietuvių, kur yra vienas milijonas gerų Lietuvos patrijų, kurie aukojo savo centus ir energiją tėvynės labui, neat-sizvelgdami nei į tai, kad tėvynės gal visai neprisieis jiems matyti.

Taigi šitokis kun. Šmulskštio pasielgimas yra nuodėmė visai krikščionių dem. partijai už neatsizvelgimą į tas Amerikiečių lietuvių aukas ir triusą, dedamą ant tėvynės aukuro. Jeigu aš buvau nevertas tos garbės tenai kalbėti varde Amerikiečių lietuvių, tai kun. Šmulskštis turėjo ką kitą mano vieton pastatyti varde Amerikos lietuvių tenai kalbėti, nors kelis žodžius, ir butų sudarę didelį nepaprastą apsieiškimą vienybės visos lietuvių tautos akyse pasaulio valdonų, kurie dar vis dar pasikėsinimus Lietuvą sudaugti per lenkus, kurie kai žvėrys tur nagus išskėtę Lietuvą pavergti.

Tas nemandagumas amerikiečiams lietuviams daug nereiškia, bet reiškia daug Lietuvai, ir užtai yra nedovanotina nuodėmė tiems ponams kunigėliams, kurie veda už nosies daug gerų tėvynainių krikščionių demokratų, kurie jiems su dušia ir kunu pasitiki. Amerikiečiams lietuviams šitokis įžeidžiantis kun. Šmulskštio pasielgimas vasario 16 dienoje Kaune bus pirmutinis ženklas jų partijos žlugimo, nes Amerikiečiai lietuviui negalės linksmai dirbti savo tėvynei su tokiais žmonėmis, kaip kun. Šmulskštis ir kitais kunigėliais, kurie dėl savo "krikščioniško" užsispyrimo gramzdina lietuvių vienybę į pražūtį.

Jeigu aš pabučiau ilgiau Lietuvoje, tai, žinoma, galėtu daug čionai pagelbėti mūsų vienminčiams valstiečiams prašalinti tuos Lietuvos valstybės šašus, dėl kurių visa Lietuva šiandien serga. Bet gaila, kad ilgiau čionai nebegaliu buti ir važiuoju Amerikon laivu "America" vasario 28 dieną ir trumpoje ateityje pasimatysim Bostone.

A. Ivaškevičius.

P. S. Sužinojome, kad gerb. Ivaškevičius išvažiavo iš Bremen vasario 28 d. laivu "President Roosevelt," New Yorką siėks apie kovo 9 d. Ateinantį sekmadienį, kovo 11 d., Bostoniečiai rengia gerbiamam savo atstovui vakariene Lietuvos Svetainėje. Red.

PADEKA.

Kovo 1 d. mirė mano vyras Liudvikas Buzas, iš Lietuvos paeinantis: Juodžiuų kaimo, Šimonių parapijos, Panevėžio apskrīcio. Laidotuvės su bažnytinėmis apeigomis buvo kovo 3 d. Palikau nuliudime su dviem dukterim: viena penkių metų,

kita šešių pusės. Kadangi prie velionio mano vyro šermenų ir laidotuvių patarnavo vietos žinomas graborius P. J. Akunevičius, kuris nesigailėdamas savo triuso, teikia kogeriausį ir mandagiausį patarnavimą už ką tauriu jam giliausį padėkos žodį ir širdingiausį ačiū.

Buzienė ir dukteris.

FĒRAI!

RENGIA SO. BOSTONO LIETUVIŲ LABDARYSTĖS DR-JA PRASIDĖS KOVO 9 IR TRAUKSIS IKI KOVO 19 D., 1923 M. Kiekvieną vakarą prasidės kaip 7 v. vak. Subatomis 6 val. vakare LIETUVIŲ SALĖJE,

Kampas E ir Silver Sts., So. Boston, Mass. Gerbiama Visuomenė!

Tai ir vėl turėsime progą taip sakant aplankyti Lietuvišką Kermostų arba FĒRUS.

Šiais metais bus skirtingi fĒrai nuo visų kitų buvusių fĒrų, nes pirmoj vietoj įžanga bus visiems dykai, išskyrus subatvakarius. Antra tai bus visai skirtingų gemių, kokių dar niekad nėra buvę, taip sakant, Europiškos mados gemių!

Taipgi dalyvaus dainininkai, chorai, benas ir kitokie pamariginimai. Žodžiu sakant, šie fĒrai bus vieni iš gyviausių, nes visos So. Bostono ir Bostono Dr-jos, buopos ir klubai pasižadėjo skaitlingai dalyvauti. Tad visi kas gyvas atsilankykite į šiuos fĒrus. Įžanga dykai. Visus kviečia L. L. DR-JOS VALDYBA.

Baravykai!

Ką tik atėjo siuntinys puikiausiu džiointų baravykų iš Žemaitijos ir Dzukijos girių. Dabar gavėnia, tai puikiausias dalykas. Gvarantuojame kad iš Lietuvos, o ne iš žydų džiointų įvairūs grybai. Niekas daugiau kaip tik puikiausis baravykai. Su prisiuntimu sekančios kainos:

1 svaras \$1.00
6 svarai \$5.00

Krautuvninkams nuleisime komišką, jei ims nemažiau 25 svarų. Pinigus prisiųskite su orderiu.

J. J. KAZLAUSKAS,

357 Broadway, So. Boston, Mass.

KONSERVATORIJA

Lietuvių Muzikos Konservatorija pradėjo muzikos mokslo semestrą iš 9 d. rugsėjo. Niekuomet nevelu but Garcia, Masini ar Galli-Curci, jeigu pradėdi mokslą rimtai ir patvariai. Ateik ir pasirink tinkamą sau laiką ir mokykis.

Darbo žmogui yra gyvu reikalui mokyties dailės, nes šių dienų darbas labai vienodas ir jis užsmaugia žmogaus mintį, atbukina ją; tad menas paveiks daugiau į dirksnius ir intelektas netik atgaus savo pajiegas, bet dar stiprės.

Už 10 pirmųjų lekcijų dainavimo ar harmonijos—15 dol. Už 10 pirmųjų lekcijų piano, smuikos ar kito instrumento — 13 dol.

Adresas: 769 Broadway, South Boston, Mass. Mikas Petrauskas, direktorius.

SO. BOSTON HARDWARE CO.

VISKO KAS TIK REIKALINGA DĒL NAMŲ REIKALAUKITE pas mus, nes pas mus galėsite gauti. Dabartiniu laiku parduosime žieminfus įrankius kaip tai: stiklus, paipas, kaminius prie pečių ir visokius boilerius, viskas pigiausiomis kainomis. Tel. 167-W. So. Boston.

Savininkai PETRAS BOLYS ir JONAS KLIMAS. 317 BROADWAY, SO. BOSTON, MASS.

LIETUVIS GRABORIUS

Šiuomi pranešu vietos ir apielinkės lietuviams, jog laidotuves aprupinu kogeriausiai ir už pigiausią kainą negu kiti. Į apielinkius miestukus važiuoju ir už tai nieko nerokuoju. Dieną ar naktį kreipkitės šiuom antrašu:

D. A. AKUNEVIČIUS
250 W. Broadway
So. Boston, Mass.
Gyvenimo Tel. 2024-J.

ANT PARDAVIMO.

Čevėrykų krautuvė, biznis išdirbtas per 10 metų. Priežastis pardavimo, savininkas turi kitą biznį. Kreipkitės sekančiu adresu:

740 Cambridge St., Cambridge, Mass. (13)

PAJIEŠKAU E. Germanavičiaus; gal Tamista esate mano giminė, meldžiu atrastyti laišką.

A. Germanavičius,
35 Covington St.,
So. Boston, Mass.

SANDARIEČIAI! SKAITYKITE SAVO ORGANĄ "SANDARĄ" IR PRIKALBINKIT NAUJŲ SKAITYTOJŲ, BEI UŽRASYKIT SAVO GIMINĖMS LIETUVOJE.

"GYDYTOJAS"

Nesivėluok atnaujint prenumeratą "GYDYTOJU!"

Ne vienas naujas skaitytojas praeitais metais galėjosi netekęs užpakalinių numerių "Gydytojo." — Gailėsis ir tamsta.

"Gydytojas" šiais 1923 metais pajavairintas turiniu, pasidarys gale metų didele "Sveikatos Knyga." Kitos tokios jai lygios knygos nebus.

Įdėk kopertan \$1.00 ir adresuok štai kaip:

"GYDYTOJAS"
3310 So. Halsted Street,
Chicago, Ill.

AKIŲ SPECIALISTAS.

Silpnos akys su daro didžiausią žmogui nelaimę. Ir kiek gyvenime beliktu vertė, jeigu akyse šviesos užgestų. Štai faktas: "Septyni žmonės iš dešimties turi dėvėti akinius." Ar jus tikrai žinote, kad jus akys geros?

Jei akių silpnumas ar galvos skaudėjimas apsieiškia, kreipkitės į patyrusį akių specialistą J. L. PAŠAKARNIS, O.D. 377a Broadway, cor. E St., So. Boston, Mass.

OFISO VALANDOS: 9 ryto iki 8 vakaro. Nedėliomis pagal sutartį.

Lietuvių Garage.

Parduodame visokius automobilius, dalis ir reikmenis (supples). Išrandavojame automobilius dėl pasivažinėjimo; ir užlaimome ekspertą mekaniką dėl sutaisymo mašinas.

PETRAS JAKIMAVIČIUS.
541 East Broadway,
South Boston, Mass.
Tel. So. Boston 51370.

Ofisa Tel. S. B. 441
Residence W. Newton 1016-R.

LietuvysAdvokatas

Veda visokias provas, kaip tai: civiliškas ir kriminališkas; padaro visokius dokumentus prie kokių ir pardavimo.

FRANAS J. KALINAUSKAS,
414 Broadway, S. Boston, Mass.
(Virš Prekybos Bendrovės).

AR ŽINOTE KAD

Činomas senas biznieriūs ANTANAS NAUJOKAITIS

208 West Fifth Street, South Boston, Mass.

ATIDARĖ visokių produktų krautuvę, kaip tai Mėsos Markėtą ir Grosernia. Kviečia visus apielinkės lietuvius kreiptis su pirkimu maisto ir kitu smulkmenų, čia rasite geras prekes ir mandagų patarnavimą.

Tel. S. B. 2488.
DR. J. C. LANDZIUS - SEYMOUR
Lietuvis Gydytojas.
Valandos 9-11 2-4 6-9.
506 Broadway,
SO. BOSTON, MASS.